

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 10. П. ПОВ.
Телефон Редакції 248-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Корто: П. К. О. Львів 504 000.
"Банку Чеських Лявів.
Прага "Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 злот
чвертьрічно 15.00 "
піврічно 30.00 "
річно 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ "ДІЛО" В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Інж. Юрій Пясецький

державно уповажнений інженер будови

Львів, Мучна 46, тел. 270-27

виконує усі праці з обсягу:

будівництва та промислової
і житлової архітектури.

ПАШУ І ЗБІЖЖЯ

вислідн Вашої цілорічної праці і головні за-
соби на життя, о безпечуйтеся від огню
в ТОВАРИСТВІ ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„Дністер“

Львів, вул. Руська Ч. 20.

ЦЕНТРАЛЬНА

Малопольська Каса Ощадности

У ЛЬВОВІ

(раніше Галицька Каса Ощадности)

РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.

Установа публічного права.

Видає ощадності книжечки на ім'я і пред'явника

з порукою держави

Веде рахунки біжучі і чеків.

РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 3,668.000 зол.

Замісцеві влати — П. К. О. 500-108.

Складайте свої ощадности і вську часою зайву готівку

В ЦЕНТРОБАНКУ

У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,

бо це не тільки безпечно і корисно для Вас львогата,
але це рівночасно живчик для нашого господарсько-
кооперативного організму. Центробанк акредитує наші
кооперативні центральні, Українбанки, Повітові Союзи,
Районні Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

Регент Горті їде до Німеччини.

МАДЯРЩИНА ПРОГОЛОСИТЬ СВОБОДУ ЗБРОЄНЬ.

В неділю 21. п. м. регент Мадярщини адм.
Горті з дружиною приїде до Берліна з офіцій-
ною візитом. Разом з адміралом їде прем. Ім-
реді, міністр закордонних справ Каня, міністр
оборони ген. Рац, шеф кабінету регента д-р
Ірай і шеф військової канцелярії регента марш.
Іні. На прикордонній станції Нікельсдорф зла-
тиме на регента Горті та його почот спеціаль-
ний поїзд з малярським послом у Берліні Сто-
лем, німецьким послом у Будапешті Ерманд-
дорфом, шефом протоколу та іншими німець-
кими достойниками. Поїзд спиниться у Відні,
де його повитає намісник Сейс-Інкварт з пред-
ставниками війська та партії. По переході пе-
р., почесною четою летунів регент Горті від-
їде далі до Берліна. Програма побуту маляр-
ських гостей передбачує відвідини Нирнбергу,
Гамбурга і порту Кіль, де дружина регента бу-
де хресною мамою нового кружляка німецької
військової флотії. В усіх містах, що їх відвідає
регент Мадярщини, підготовляються з поспі-
хом до такого самого величавого привітання
адм. Горті, яке Німеччина уладила Мусолінієві.
У прикордонній місцевості Нікельсдорф вибу-
довано величаву тріумфальну браму. Сотні ро-
бітників підготовляють декорації західного
двірця у Відні, що буде прикрашений маляр-
ськими і німецькими прапорами.

ЗНАМЕННА ПРОМОВА ПОС. ЕКГАРДА.

Провідник партії малих хліборобів пос.
Екгард виголосив знаменну промову підкрес-
люючи, що теперішнє політичне положення
дає добру нагоду до здійснення слушних ма-
лярських домагань. Слід її тепер використати,
щоб опісля не було запізню.

Далі пос. Екгард заатакував Чехослова-
чину кажучи, що вона не дотримала ніодного
зобов'язання, прийнятого в мирових договорах і

то у внутрішніх і закордонних справах. За те-
перішнє положення Чехословаччини пос. Ек-
гард склав відповідальність на президента Бе-
неша. У зв'язку з цією промовою пос. Екгарда
і чотироденним засіданням ради міністрів, що
відбулося минулого тижня в Будапешті, слід
здогадуватися, що Мадярщина рішиться по-
візити регента Горті в Німеччині зломити кля-
зузі мирового трактату у Трієвон, що забороняє
їй зброїтися. Мадярщина піде мабуть цим шля-
хом тому, що договором у Сальоніках балкан-
ської держави дозволили вже на зброєння Бол-
гарії, чого не могла вниднати дотепер Мадяр-
щина від держав Малої Антанти.

Слід згадати, що модернізація озбро-
єння малярської армії вже в повному
ході. Інвестиційний план, що його о-
працював прем. Імреді, передбачує на
зброєння мільярд пенго. Незалежно
від того з публічних складок створять
фонд ім. Горті на розбудову маляр-
ського летунства.

„Пештер Льюйд“, орган міністерства за-
кордонних справ пише, що подорож Горті до
Німеччини відбудеться під знаком справед-
ливості для давніх переможених, під знаком га-
рантії європейського миру, а передовсім опер-
ту миру на наддунайським басейні на трієвних і
справедливих основах.

Німецька преса дуже широко розписуєть-
ся про цю візиту. „Фелькшер Беобахтер“ пи-
ше, що завдяки праці Горті Мадярщина здо-
була почесне місце всупереч перешкодам своїх
ворогів. Приязнь Німеччини та Італії виявилася
при цьому дуже цінною.

В політичних колах кружляють поголоски,
що Німеччина загарантує кордони Мадярщини,
як зречеться своїх претенсій до Бургенлянду.

Німеччина зажадає кольоній.

Підготовка до партійного конгресу в Нир-
бергу вже майже скінчена. Цьогорічний зїзд, в
якому візьме участь службово 400 тисяч про-
відників формацій націонал-соціалістичної пар-
тії, відбудеться під гаслом „Великої Німеччи-
ни“ і прилучення Австрії до державного німець-
кого організму. З Австрії приїде на конгрес
понад 30 тисяч партійних діячів.

Актуальність судетського питання під тепе-
рішню пору знайде без сумніву свій вислід теж

у програмі зїзду, що його устійнює тепер осо-
бисто канц. Гітлер зі своїм заступником Рудоль-
фом Гессом та найближчими співробітниками.
Крім пів мільона людей, які службово візьмуть
участь у конгресі, приїде до Нирнбергу дуже ба-
гато туристів.

Політичні кола заповнюють, що канц. Гіт-
лер зажадає звороту кольоній для Німеччини —
вказуючи на господарські труднощі Німеччини.

Де джерело гніву?

Львів, 20. серпня 1938.

Коли ви стрінете знайомого, громи перед
ним кидає на свого дійсного чи згодного
ворога, у тому переконанні, що всі у світі му-
сять його теж ненавидіти, і несподівано почу-
єтє, що ваш інтерлюктор зовсім не однозгід-
ний з вами, вашого гніву він не поділяє і не
підтримує, навпаки, заявляє вам, що він до то-
го спору не вишукється, бо його інтерес інак-
ший, — то з такого обороту розмови напевне
не будете задоволені. Ваша нехтіть звернеться
автоматично проти того інтерлюктора, якого
почнете ставити на одну дошку з тямним своїм
заприсяженим ворогом. Це чисто людське, пси-
хологічно (хоч не розумово) оправдане почу-
вання, що чоловік хоче, щоб усі думали так
само, як він, і так само до всіх ставивсь.

Але поза тою найзвичайнішою причиною
гніву частини польської преси на українців, які
не хотять ставати в одну лаву фанатичного про-
тивімецького фронту, існують очевидно при-
чини суто політичного характеру. Сама думка,
що „німецьким союзником“ може бути кілька-
мільйонна українська меншина у Польщі та кіль-
к-десятимільйонний український народ — ви-
свить з рівноваги польських патріотів, що
ненавидять німців. Очевидно, колиб не жахли-
вий політичний рівень польської бруквої прес-
и, то зусилля польського табору, переконано-
го у „германофільстві“ українців, ішлоб на при-
єднани собі українства, української політичної
думки, українських громадських настроїв. Од-
нак це питання тісно в'язеться з проблемою
конструктивною і позитивною національної по-
літики держави супроти українців. Покищо ця
проблема у Польщі не існує, — ані у теорії,
ані тим більше у практиці. Зате існує знамен-
те підложжя для протипольської нагінки: дис-
кусія на тему становища до німців і III. Німеч-
чини це тільки вимріяна нагода, ще одна при-
тока, для протипольської кампанії, якої мета
— не конструктивна меншинева політика, не
розв'язка української проблеми по лінії злаго-
ди польсько-українських взаємин, тільки цку-
вання влади до нових репресій. А що вся полі-
тична система, до якої входить і політичний
регіоналізм з поділом української етнічної те-
риторії у Польщі на кілька теренів з різною
політикою та зі стосуванням навіть різної тер-
мінології до місцевого українського населен-
ня, і такі рішення у маленьких справах, як за-
бфрона у Тернополі матурального зїзду колиш-
них учнів колишньої місцевої гімназії, — що та
польсько-українська дійсність доводить тільки
до щораз більшої радикалізації українських
настроїв, серед якої можливі всікі закордонно-
політичні „фільства“, — то існує заворожене
кізо, з якого виходу покищо нема.

Покищо є тільки місце для таких ідіот-
ських „реаліцій“, як про Стадіона, винахід-
ника українців, і німецькі фонди для україн-
ської кооперації і 25 мільонів німецьких марок
для українців (яких, де?), про мітичного гене-
рала, як німецько-українського посередника у-
Дністрі, і про звязок тої генеральської місії зі
статтею „Діла“! Маємо враження, що це цілком
другорядна справа, чи редактори газет, які дру-
кують ті всі клевети, вірять у них і дають цим
свідомство свого знання українських справ, сво-
го політичного розуму і досвіду, чи вони дру-
кують ті речі „на зинно“, знаючи, що хоч у них
нема слова правди, проте своє завдання підви-
шити атмосферу міжнародних відносин у
Польщі можуть знаменито виконати, і дають
таким робом свідомство своїй етніці. А проте га-
даємо, що протипольська кампанія за здо-
судне „германофільство“ українців має такі

„ДЕШЕВИЙ МАГАЗИН ПАПЕРУ“

Там найдешевше купити:
всіх паперів, — шкільних, бюрократичних,
— лада — вічні пера —
найдешевший вибір

Львів, Трибунальська 1.
(Дім Циппера) Тел. 319-55.

Глибоше джерело поза двома вищезгаданими причинами. Цим джерелом вважаємо свідому або може й підсвідому лють на українців, які сміють формулювати взагалі своє власне самостійне і від польських чинників незалежне становище до міжнародних подій та чужих держав і народів. У головах польських патріотів не вищається, як якийсьбудь громадянин польської держави може думати інакшими категоріями, ніж думає загальне польське громадянство. В його житті — це щось немов творення „держави в державі“, такої „держави“, яка веде свою власну „закордонну політику“.

Та нехитю до самостійної української думки і злість на українців за їх відвагу формулювати ту думку, не турбуючись, чи вона приемлею декому з поляків чи ні, тісно звязана взагалі з нехиттю до чогоньбудь у Польщі, що не є на 100% з польщиною зіпсоване. І не тільки зіпсоване, але від польських чинників, польського адміністративного апарату та польського громадянства з усім його можливостями — залежне. — Мимоходом кажучи, польський патріот, який обурюється, що українець звужується думати власними незалежними категоріями забуває що напр. у підході до того самого німецького сусіда між самими поляками є величезні різниці думок, бо існує чейже ціла політична школа Владислава Студницького, який пише явно і славно „бидем і естем германофілом“ та існує офіційна закордонна політика п. Бека, побороювана і ендецією і Фронтом Морж і соціалістичною лівицею і жидами. Польському громадянству вільно бути політично не то здиференційованим, але й розпорошеним, — українському громадянству не вільно мати власної думки, бо це не є польська думка.

Цей польський підхід тісно звязаний з нехиттю признати, що Польща це не однородно

національна держава та що зокрема українська проблема це не тільки внутрішня справа Польщі, але й проблема великого міжнародного значіння — може в нинішньому літ го-стро не актуальна, а проте проблема будучини Європи. Сама думка про одне і друге виводить деяких поляків з рівноваги. Вони воляють вперто триматися фікції „даниства народом“ і всіми можливими способами намагатися ту фікцію реалізувати з найгіршими вислїдами, вони воляють негувати навіть само існування української проблеми (ба навіть і українського народу, про який ендеки все ще пишуть тільки у „лапках“), ніж погодитися з існуванням неприємної правди, а якої треба би робити злогічні політичні висновки та відповідно формувати нові, інші відносини. І тому українська вимога признати українців у Польщі, як окрему правну особистість — викликала такий пароксизм гніву: ті, що гніваються забувають, що та вимога існувала вже давним-давно перед появою Генляйна на політичному овілі та що Польща сама кількакратно признавала ту окрему українську політичну особистість і в своїх конкретних пропозиціях і навіть в конкретних законах.

Засада, що „вчорашній день не подібний до нинішнього“ наводить у польському становищі до українців таке застосування, що нині не тільки ніхто з поляків не хоче признати за українцями їх права до окремої правної особистості, але й саму таку вимогу характеризує, як злочин. Як злочин характеризоване теж українське становище до німців і III. Німеччини, що не покривається з германофобством польської ендеції та гітлерофобством жидів і польських соціалістів. Але на те нема ради. Саме суть української національної політики — її незалежність. Польська політична думка може (і повинна) тільки змагати, щоб український національний інтерес вбгати у польські державні рамки, щоб погодити ті два чинники, а не доводити до їх конфлікту. Коли цього польська політична думка не робить, а державна меншинева політика що проблему зовсім легковажить — мусить приходити до щораз більшого напруження і загострення відносин. Своєї самостійності українська національна політика не тільки ніколи не впречеться, але буде послідовно змагати, щоб усіх високів, які можуть робити враження, що в українській національній політиці грають роль якінебудь чужі сутєсті — однак польські, німецькі, московські чи жидівські, — щоб такі високі ліквідувати. Ік.

**ЛЮКОВСКИЙ
КРЕМ
ДО КОЛЬОРОВОГО
ВЗУТТЯ**

ЕЛЕГАНТ

О. ЛЕВИЦЬКА І С-КА, Львів, Кордешького 51.

далі, французька дипломатія не хоче вдовольнитися і намагатися далі випроводити Польщу з її нейтрального становища в справі ЧСР.

Тимчасом варто звернути увагу на те, що погади британських політичних кол у шїї і з численних інших справах поважно рїзняється від французьких поглядів. Лондон непокоїть Польща значно менше ніж Париж. Женевський „Телепрес“ повідомляє з Лондону між іншим: „Рішення Польщі відмовитися від постійної делегації при Л. Н. уважають у лондонських політичних колах поважною політичною подією. Загально гадають, що мотивом цього польського рішення є з одного боку приязне устїнення польсько-німецьких відносин, а з другого боку вислїд франко-сїтського пакту та чесько-сїтського союзу. Лондонські часописи зазначають польське рішення уважаючи його початком цілковитого зривання відносин між Женвою та Польщею. Згідно з інформацією „Дейлі Мейл“ з неофіційних польських кол Варшави, це рішення уряду виправдується острахом, щоб Польщі не втягнули до міжнародної метушні, викликаній ситуацією у ЧСР. „Дейлі Експрес“ з свого боку пише, що „політичні польські кола вважають Лігу Націй організацією демократичних держав спрямованою проти тотальних держав, яка без Італії, Німеччини, Японії та інших поважних держав світової онїї не заступає“.

Становище Польщі, держави, в якій перебувають мільйони українського населення, супроти Ліги Націй, дуже цікаве також для українців навіть при сучаснім жалюгіднім стані атневської установи. Безпосередньо для себе українці від Ліги Націй не мають чого чекати, хоч би вже тому, що до неї належить московський уряд. Але сам факт, що цей уряд став пер головним „оборонцем“ непорушності пату Ліги Н., надає особливого значіння коїї польській акції в Женеві. Противитися реформі Ліги Націй буде Франція тим тяжче, що її надає щораз більше держав, м. і. пїд держав сходу Європи та пїдвенно-американські держави, які покищо лишаються ще в Женеві. Отже підтримуючи московську тезу непорушності пакту, французький уряд поставив вогонь на карту сам дальше існування Ліги Націй. Вдучи політику протимосковського фронту в Женеві польська дипломатія наражається на небезпеку, що у вислїді Ліга Націй може зникнути виключно в руках Москви і її союзників. З другого боку — виступ Польщі а Ліга був би наближенням повної ліквідації тієї установи.

М. Давид

ВІДЛІЛІ І КОРЕСПОНДЕНТУРИ:

- 1) Борислав, Коспюшка 123.
- 2) Перемишль, Ягялонська 9.
- 3) Самбір, Ринок, Дім Н. Торговлі.

ПРОМ-БАНК

Львів, Гродзїцьких 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15.

- 4) Сокаль, Коспюшка 38.
- 5) Станіславів, Міпкевича 1
- 6) Стрий, Фрухтмана 6.
- 7) Тернопіль, Тарнавського 6а.

Польща і Ліга Націй.

Женева, 15. серпня 1938.

Вістка „Авасу“ про намір польського уряду відкликати з кінем осінніх заг. зборів постійну делегацію при Лізі Націй та обмежитися заступництвом генерального консула, викликала немалу сензацію не лише в тутешніх політичних колах, а й у Парижі та Лондоні. Агенція „Телепрес“ писала з цього приводу з Парижа: „Про рішення Польщі розв'язати свою постійну делегацію при Л. Н. та про чутки, згідно з якими варшавський уряд мав би зректися також свого напів-постійного місця в Раді, писали різні часописи. Кореспондент „Парі-Міді“ писав з Варшави: „Коли жест п. Бека й не означає виступу Польщі з Ліги Націй, всеж не можна мати сумніву щодо того, що Польща приготує таким робом свій евант. виступ з Ліги Націй. Участь Польщі в праці Ліги буде в дійсності обмежена відтепер до ролі обсерватора. В „Журналь де Деба“ Пер Бернус заявив: „З огляду на те, що ролю Ліги зведено тепер майже до нуля, не було б чого багато дивуватися чи непокоїтися з приводу цього виступу Польщі, колиб в інших відносинах політика варшавського уряду не творила несподіванок для найкращих приятелів країни, що постала в 1918 р... Від моменту відомої німецько-польської декларації, яка мала місце незабаром по перебранні влади Гітлером, Польща здавалось виявляла щораз більшу прихильність до Німеччини“. Цю політику Бернус

уважає небезпечною для Польщі і для інших націй і сподівається, що „Польща раніше чи пізніше змінить її“. Постійна ворожість Бернуса до Німеччини відома вправді ще від часу світової війни і його часопис перебуває виставо в опозиції до уряду. Але в цім випадку він поділяє в деякій мірі занепокоєння керманівців французької політики щодо становища Польщі супроти Ліги Націй. На цю тему подає „Франкфуртер Цайтунг“ досить цікавий допис свого кореспондента з Парижа, в яким говориться, що французька дипломатія намагається зясувати сучасну політику Польщі; з цим наміром Боне перевів наради з амбасадором Польщі у Франції, які проте не дали бажаного французам вислїду, так само, як наради французького амбасадора з міністром Беком у Варшаві. У Парижі не надають великого значіння ліквідації постійної польської делегації у Женеві, але побоюються евантуального виступу Польщі з Ліги Націй. Заява польського уряду, що говорить про це передчасно, французької дипломатії не заспокоїла. У Парижі мають враження, що свою дальшу участь в Лізі узалежать Польща від реформ пакту, себто від скасування 16-го параграфу про обовязкову участь в санкціях. А на таку реформу Франція все ще не годиться, уважаючи § 16. вугольним каменем цілої французької системи союзів. Запевненням з польського боку, що франко-польський союз існує непорушно

Повідомляємо

що з дним 1. вересня 1938 р.

ми ЛІКВІДУЄМО

Конто ПКО. ч. 143.322 - Варшава

й тому просимо ВСІ ГРОШІ надіслати

ТІЛЬКИ

на конто ПКО. Львів
ч. 504.060

АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА“

Найвидатніше працюють

ощадні люди, що складають свої ошадности

У ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14.

(Філія Банку: Станіславів, ул. Собіського II.

Хроніка Совітської України.

ДО 125-ЛІТТЯ НАРОДИН ШЕВЧЕНКА.

Ім'я Шевченка на совітській Україні — це один з тих нечисленних і останніх багаторічних у країнах, проти яких московська влада ще не відважується поводити відкритого наступу. Бо підземні міни давно пішли в рух у формі фальшування деяких його творів, невідповідних для окупантської влади, фальшування світогляду поета і просто навмисного занедбування пам'яті про нього.

Ім'я Шевченка дає ще змогу українцям під окупацією виявляти себе, хоч і то, зрозуміло, в обережній формі, українцями, виявляти свої симпатії до „свого“, до українського.

Отже нема нічого дивного, що підготовка до святкування 125-ліття народин Шевченка перейшла норми, що їх усталила влада.

Інше питання, в яких нормах відбудеться саме святкування.

Урядовий шевченківський комітет ухвалив такі заходи: відомо-ж, що без видання творів письменника, якого ювілей святкують, не обійдеться, отже „апродовж найближчих місяців“ (речень доволі невиразний!) вийде ілюстрований „Кобзар“ („вибрані твори“, це-ж цілком зрозуміло) в накладі 150 тисяч примірників і неілюстрований „Кобзар“, менш мистецьке видання (таж вибрані твори) в накладі 300 тисяч примірників. Інститут літератури Академії Наук має випустити перший том академічного видання. Дитяче видавництво центрального комітету комсомолу України готує до друку „Кобзаря“ для дітей, це саме видавництво випускає видання й російською мовою.

Коли візьмемо під увагу голоси совітської преси, що „Кобзар“ на совітській Україні — це бібліографічна рідкість, бо в продажі його ніде не відстанеш, що неписьменних на совітській У-

країні ніби (так принаймні твердять!) нема, що твори „вождів“ і про „вождів“ виходять міліонними накладками, то на 30 міліонів українського населення може і не так уже багато видають примірників „Кобзаря“.

Далі комітет, до складу якого входить також і голова ради народніх комісарів УССР Коротченко, ухвалив звернутися до ради народніх комісарів УССР, з проханням „забезпечити закінчення“ будови до ювілейної дати пам'ятника поетові в Києві (була вже постанова уряду відкрити цей пам'ятник у березневі дні року 1936, але уряду, що складався з „ворогів народу“, отже закінчення пам'ятника не „забезпечено“, а також з проханням збудувати пам'ятник на могилі поета (тут уже не зазначено, коли саме). Щоб не було чого несподіваного, літературно мистецькі вечори, присвячені пам'яті Шевченка по всіх установах, підприємствах, колоспах та радгоспах організуватиме виключно спілка радянських письменників України. Оголошено конкурс на кращу популярну біографію Шевченка. Маляр Бурачек працює над полотнами „Реве та стогне Дніпр широкий“ і „Могила Шевченка“, Мищенко малює картину, де буде зображена хата, в якій народився Шевченко. Азовський — картину „Шевченко на заслання“. Беседін малює груповий портрет „Шевченко, Добролюбов і Чернишевський“ (ну, зрозуміло!).

НОВІ КНИЖКИ.

„Держлітвидав“ видав збірку вибраних поезій Сосюри, її ілюстрував маляр Рубан; видав також збірку поезій Виргана „Щастя—доля“. З творами цього поета довелось ознайомитися в останніх книжках „Радянської літератури“. Не можу собі відмовити зачитувати деякі рядки:

...А на горі над синими хлібами
Крилами жовтогарячими шмари
Липава спала в тільки по чернетках
На пагорбі деннобуду о колодях,
Вово стая раптово золотим.
А аголом осінь у село заходить
В партійні плахті, в зоботях червоних.
А одгудивши весілля, ще довго
Через усе село вона танцює
Над черкою, розстріляна, аж поки
Із парниш анжа не завітала
На волозятних конях і онігами
Не замете всіх вулиць і ярів...
На мою думку дуже добре!

ОДЕСЬКА КІНОСТУДІЯ.

Ця кіностудія має чи не найкращі на Україні можливості. Справді маючи такий „золотий фонд“, як тамашне сонце, як „козацьке море“ можна створити дуже добрі речі. І не даремно одеська кіностудія переважана, з казковою швидкістю виростають і зникають численні декоративні споруди на березі моря... Але все це не має нічого спільного з Україною, це працюють знімальні групи Ленінградфільми, Москвафільми, Союздтфільми і багатьох інших.

Одеська кіностудія для себе працює над двома фільмами: „Кармалюк“ і „Морской пост“ (назва мовою „братнього“ народу. Чому?) Працює давно, бо сценар „Кармалюка“ був не зовсім „доброжисний“. По переді підчас праці довелось його перероблювати, бо виявилось в ньому забагато „ворожого народові“, а потім, по виправленні „сюжетна лінія його була так ослаблена“, що довелось знову перероблювати... А які-ж чудесні фільми можна було б створити там, скажім з морських походів запорожців! Ну техніка фільмознімання безумовно вдосконалилась до того часу, кращі вийдуть фільми.

ТВОРЧИСТЬ КОМПОЗИТОРА ВІКТОРА КОСЕНКА.

Він написав цикл романсів на слова Тичини, з яких найпопулярніший „На майдані“, цикл пісень „Бойовий шлях 44 дивізії в піснях“, обробки пісень „Ой що-ж бо то тай за ворон“, „Деся поїхав син“ та інші, „Героїчну увертюру“ для симфонічної оркестри. Тепер він працює над симфонією „Загибель ескадри“.

СЕРІЯ НАРИСІВ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ.

Серію нарисів, які охоплюють історію України до початку XX-го століття випускає інститут історії Академії Наук УССР. Л.

Чи є в світі краща зірка,
Як моя кохана Ірка?

Чи є в світі де царівна,
Щоб була така царівна?

є! — кожна що вживає знаменитого —
українського
крему меріда

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 22.

ЛІДІЯ РОМАНІВНА.

2

КОТЛЕТИН.

Нині саме був той день, коли „надзвичайна“ Іза снігилася і не було ніякої певності, що пошта принесе щось „нове“. Тася тупо дивилася на дошку, сівши у кутку за таблицею і не підіймаючи голови з лавки. Здавалось, не чула всіх цих добрих насмішок, що сипались на неї. Порухалась аж тоді, як Іванка Леміш відштовхнула її на край лавки і сіла біля неї. По-воленьки обернула очі в її бік і чудово роблемою повагою веселячка дивилася на „напасть“.

— Що ти хочеш від мене?!

Голос Тасин прогудів як із льоху.

— Я? Не хочу нічого; серце мене болить, як дивлюсь на тебе! Невже-ж у тебе у кишеню нема уже нічого? І то так ані кришечки?!

— Ні кришечки!.. — по-воленьки важко прогуділа Тася. Дивилася на Іванку широко кліпаючи повіками, по котячому облизуючи губи язиком. А далі рванула собою, вхопила Іванку під руку і виструбнула з нею з лавки.

— Не маю си-ли жаліти! Іду в їдальню! Хоч поїхати, покріплюся паром, не дозволю заморити себе марно! Ухх!..

Серед реготу всієї класи і крику Іванки, що ледви волилась за нею, побігла до дверей. Але саме тоді роздався кухонний дзвінок і миттю вся класа вибігла на коридор. Пішли двійками, трійками, нимоміть заслухавшись у те, про що Тася „тарабаняла“ Іванці. Вона змалювала їй

бенкет з найлюбіших страв — самих ласощів, називаючи все „любо“, здригнуло: шиночка, сирочок, яечка, печені куряточка...

Зійшли сходами на перший поверх. Зустрілись тут з панною директоркою, що саме вийшла зі своєї кімнати та йшла у їдальню вкупі з усіма. Зрівнявшись з Тасею нараз поклала руку на її плече:

— З твоєї класи хтось нині хорий?

— Ні, пані директорко! Ага!.. Наді Лісовій стало погано на географії і її вивели з класи!

— Ну і як же її тепер?

— Вона лежить у спальні. Казала Хима, що їй уже багато краще!

Пані директорка подумала хвилину і перевела свою долоню з Тасиною плеча на її бундючню, непокірливу гривку.

— Як так, то нехай же полегить собі! А ти постарайся занести їй обід! Очевидно сама їджд перше!.. Пам'ятай, Тасюко!..

Один куточок губ пані директорки піднявся у хитрий посмішці. Мабуть подумала знаючи добре „жеруна“, що дуже важко було їй нести обід, не попоївши раніше самій.

Розійшлися. Гуділо коридорами, лунало дитячими голосками, дзвеніло сміхом. Тася шугнула одна з перших у їдальню, покинувши Іванку і станула на своїм місці, заздалегідь зложивши руки до молитви. Напруги пережестилась тілами дівчи й рванула ложкою. Пригодувала до борщика солоденького, до бараболяки любові, перемішала цілунком кінчиками пальців „золотий“ „металікам“ на подумиску. Завзявши її радісним очам, пані Гайська така

похмура, поважна, розвела свої чорні брови і всміхнулася м'яко дивлячись на Тасю.

Але все гарне — скоро кінчається. За кілька хвилин не стало котлетки на Тасиній тарілці. Вона почала нудьгувати. Послухала хвилину, як Одарка жалілась на свою кривду від професора математики і попросивши дозволу від пані Гайської відійти від стола, побігла у кухню по обід для Наді Лісовій.

Борщик несла так, якби була професійною кельнеркою і вже у дверях розважала хвору Надю:

— Не журися, як тобі не хочеться їсти то в їм і ніхто не буде тебе чіплятися.

Вертаючися коридором по „друге“ Тася побачила сірого Мурка, що у куточку біля шафи зачався, якби чекав на миш. Поглядила його, узекшиши доступ до якоїсь діри, відсунувши шафу, й підбавляла до лави, посіпаючи за вухом.

З „другим“ Надіним Тася бігла перестрибуючи по два сходи; не треба було з ним церемонитися, як з борщиком.

Котлетки, бараболя і капуста трималися разом як перекладанець і можна було тарілкою виконувати граційні рухи, як ті кельнерки на фільмах. Тася заспівала „Комарі“ і минаючи по два сходи понеслася вгору.

На дню Наді зїла весь борщ. Ще й підкало потяглась очима до тарілки, що прийшла до неї у Тасиних руках. Але зараз таки допитливо підняла їх на Тасю:

— Що це? То у нас щинка такий о, пісний обід!

Вже й Мамай Фотографує
Все приладдя в нас купує!
Фотографічна крамниця
„Е-КОМП“ ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 29.
 тел. 203-30.

„Опечатання та збурення православної церкви було безправне“

СТВЕРДИВ ОКРУЖНИЙ СУД У ЗАМОСТІ.

Варшава, 18. серпня.

Окружний Суд у Замості проголосив у вівторок 16-го ц. м. в 12-тій год. дня присуд у справі відомого і голосного процесу проти 30 православних з Хмілька, обвинувачених за непослух владі, участь в нелегальних богослуженнях і т. п.

Окружний Суд у Замості (хід розправи подав „Діло“ передучора) рішив: „усіх обвинувачених за організування збіговища, щоб ставити опір правним наказам влади — звільнити від вини й карі натомість суд засудив: селянку Олену Венгерин за те, що вдарила поліція з Лукової Венгерського на пів року в'язниці в за-рахуванням слідчого арешту (обвинувачена перебувала вже 3 місяці в арешті); Юрія Тияру й Андрія Климчака за словну зневагу війта Матиска й поліцаїв на 2 місяці арешту з припиненням кар на 3 роки.

Після проголошення присуду суддя Матковський подав усні мотиви присуду і м. і. признав, що „опечатання і збурення православ-

ної церкви не мало правних і формальних підстав, тимсамим не було опору проти правних наказів влади“.

Присуд і мотиви заміського Окружного Суду викликали у Варшаві, особливо в правничих і адвокатських колах велике враження і прихильні коментарі. Цілий наклад сьогоднішнього „Дзєнніка Людового“ поліція skonфіскувала навіть в кіосках і в вуличних продавців. Skonфіковано кілька речень в судовому звіті кореспондента того щоденника з Замостя та полемічну статтю - відповідь „І. К. Ц.“ в справі його алармів з приводу голосів англійської преси про православ'я у Польщі.

Дня 23-го ц. м. перед Окружним Судом у Замості стане в четверте о. Іван Олійник, обвинувачений за „нелегальне богослуження в нелегально збудованій церкві“.

Фа—ський.

ЩЕ ОДИН КАНДИДАТ НА ПРАВОСЛАВНОГО МИТРОПОЛИТА.

Інформації, що Іх „Діло“ подав у справі передбаченої зміни на становищі православного Митрополита у Польщі підтверджуються у Варшаві й надалі. Треба лише додати, що як контр-кандидат єпископа Сави виступає в цих поголосках не так грузин о. арх. Пералде, як радше і передовсім грек о. арх. Василекас, також професор православної теології у Варшаві, гірше від першого зорієнтований в церк.-національних відносинах у Православній Церкві у Польщі.

НА ТЕ
 ЄДИНА РАДА:

Вживати плястер **LEBEWOHL**, неохідний на відтиски. При купні домагайтесь оригінальної коробки **LEBEWOHL**! — На

Італія готується до війни.

В четвер 18. ц. м. прилетів Мусоліні на тристоронній бомбовик на острів Пентеларія, де оглянув пристань та фортифікації, що Іх з поспіхом розбудовують. Опісля появився Мусоліні на балконі ратуша, звідки виголосив промову до населення. Пополудні вернувся літаком на летовище Літторія під Римом. Подорож Мусоліні викликала велике враження, бо острови Пентеларія положені на половині шляху між Сицилією і бережжям Тунісу. Острови мають велику базу підводних суден та літаків. Ці бази рідше будуть про панування над т. зв. Сицилійським каналом, що ділить Середземне Море на дві часті — західну і східну. Отже на випадок есентуального конфлікту морські бази і фортифікації Пентеларії відіграють дуже поважну роль.

Італійська преса підкреслює, що це перший раз так важна морська база була предметом інспекції шефа уряду. „Ляворо Фашіста“ бачить в інспекції особливу журбу Мусоліні, коли йде про оборону Італії. „Трібуна“ запевняє, що рекордний лет Мусоліні (600 км. за дві години) на острові Пентеларія військовими тримоторними бомбовиком є дуже вимовний. Острови Пентеларія, що донедавна вважалися далекими посістями і без значіння, набрали за фашістського уряду великого значіння для середземноморської потуги Італії. Мусоліні, що перший раз появився на Пентеларії, дав доказ великої сили і потуги Італії

Убрання до міри

з найліпших матеріалів поручає

ШАПІРА вул. Личаківська 1.

ІТАЛІЯ ЗАЯВЛЯЄ СВОЮ НЕВТРАЛЬНОСТЬ

В центральній органі німецької мови „Вілде унд Махт“ появилася стаття відомого італійського публіциста Вірджінія Гайди про теперішнє положення в Європі. На думку італійського публіциста всі труднощі судетської проблеми в засліпленні великодержав, що підтримують Чехословаччину і стоять на становищі політичних прав штучно створеної держави.

Італія — пише Гайда — зовсім солідаризується з національними змаганнями німців і вважає, що цей конфлікт повинен бути безпосередньо поладаний між Німеччиною й ЧСР.

„Італія не бачить причини підтримувати Чехословаччину, що з одного боку не зміє виконати довіреної їй місії в середній Європі, з другого боку — веде ворожу політику супроти національних італійських інтересів. Тому й Італія рішена супроти конфлікту зберігти нейтральність, так як зберегла її в останніх війнах супроти австрійських справ.

ПІДГОТОВЛЯЛИ АТЕНТАТ НА ТРОЦЬКОГО

Мексиканська преса пише, що до Мексики приїхав Жорж Мінк, який дістав приказ від П. У. убити Троцького. Тому йому Троцького береже зміщена сторожа.

Перевозить і магазинує

Меблі, товари

з усіх і до всіх місцевостей краю.

МЕБЛЕВІ ВОЗИ. Переводить ІНКАСО

Спедиційно-перевозова кооператива

Г А Р М А

Львів, Потоцького 11а. Телеф. 111-21

Політична співпраця Злучених Держав в Вел. Британію?

ЗНАМЕННА ПРОМОВА ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА.

През. Рузвельтові надав університет у Кінгстен стейту Онтаріо титул почесного доктора. З цієї нагоди през. Рузвельт приїхав до Кінгстен, де в університеті виголосив таку промову:

Домінія Канади є членом британської імперії. Можу вас запевнити, що американський народ не залишиться пасивним, якщо яканебудь імперія загрозить безпеці канадської землі.

Тася віддула губи.

— А що ж ти ще хочеш? Борщ — добра річ, правда? Но, а котлет то що? Не любиш?..

Надя сіла на ліжку, відхнула і скривилася. — Люблю... але мені чомусь котлета не дали... Гадають, що я недужа. Дивись!..

Тася встромила очі в тарілку. На ній блідо майоріла капуста і бараболька. Чистий глум. Заложивши руки, постояла і струснувши головою помчалася у кухню. Вона рішуче попрохала для своєї товаришки і мяса. На це пані управителька повагом, рішуче заявила, що вже раз поклала на тарілку котлет і то з уваги на Надю, що така худенька — великий котлет, один із найкращих.

Тася, як у безодню провалилася. Що-ж вона тепер скаже Наді? Хоч Надя не докоряла їй за котлет, але всміхалася загадкою, хитрою посмішкою. Це було дуже немило Тасі — бентежило її. За кілька хвилин увесь інститут знав про те, як шев котлет. Пані Гайська і пані директорка, що скоро про все дізнались, не робили з цього „квестії“, але аустриювши Тасю, ловили пальцями її під бороду або щось... наче підморгували. Товаришки всміхалися таємничо. У Тасиній голові почало прояснюватися, а з цим у серці почало свербувати, давити, зростати до справжнього, вперше у житті зустріченого духового болю. Вона ще не знала, але підсвідомо відчула, що всі, навіть Хима, думають, що котлет Надя їла вона сама.

(Докінчення буде).

Із останніх хвилин бл. п. проф. Степана Смалья-Стоцького.

Із приватних джерел довідуємося дещо про останні хвилини життя покійного академіка Степана Смалья-Стоцького, і з цим хоч коротенькими звістками ділимося з шановними читачами.

Вже після кровотечі лікарі визнали стан покійного Професора за безнадійний, але всежтаки міркували, що місяць Він іще проживе. Та сталося інакше. Хоч зберігав Він увесь час повну свідомість, голова ясно працювала, але сили помітно падали. А проте, хоч дуже ослаблений, Він розпорядився устною щодо найменших по-добиць, що має статися по Його смерті, по-прохав сина, д-ра Романа Стоцького, повідпи-сувати на всі листи, жалувач дуже, що де з ним із своїх приятелів не зможе вже особисто попрощатися. Дня 13. VIII. вже був дуже ослаб-

лений, говорив тільки шепотом, і більше руха-ми, бо 3 дні зовсім не спав. А проте стан здо-релля не виявляв ніяких змін на гірше. Нарешті 17-го вранці стан сильно погіршився. Професор д-ра Романа пізнав, але говорити вже не міг. Коло 2-гої години попав у невідомість, а не-забаром почалася агонія. Після 5-ої сполудня Професора не стало.

Розмовляючи із сином про смерть, просив, щоб Його поховали коло дружини у Кракові, але щоб не було на похороні ні вінців ні про-мов.

Зачуваємо, що тіло зложено покищо в од-ній із церковних крипт у Празі, звідкіля зго-дом після полагоди усіх формальних вимог буде перевезене на кладовище у Кракові.

— о —

БА ВІДПОВІДЬ ІМА І НОМ
АЩЕ ПОКІСТЬ ІЩЕВІ ІЩЕВІ
ТА СУН ПЕРІОДА ІЩЕВІ
НА ВЕРСОН-ОКМА-ШКІРТУМ

BERSON OKMA

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ В ПЕРЕМИШЛІ

С Д Н А

Українська Каса Ощадності з правом пупілярності приймає ошад-ностеві вкладки і уділяє кредити на найдодігніших умовах.

ЧЕК. КОНТО 144755.

ТЕЛ. 1207.

З польської преси.

Проблема сокальського кордону.

НОВА СТАТТЯ КОЛИШНЬОГО ЛЬВІВСЬКОГО ВОЄВОДИ БОРКОВСЬКОГО.

Колишній львівський воєвода, п. Петро Дунін-Борковський займався в найновішому числі „Бюлетину Польсько-Українського“ (ч. 31, з 2-го серпня ц. р.) справою сокальського кордону. Цей кордон — каже він у статті, що має такий наголовок „Проблема сокальського кордону“ — творився від самого початку існування польської держави. Почалося від того, що не допустили на Волинь унійської церкви, що на думку автора не було в інтересі польської державної рації, бо унія, хоча може й не дуже булаб поширилася на Волині, булаб відгородила Волинь від московської держави взагалі і тепер від совітської України. Та справжній сокальський кордон створив воєвода Юзевський, який зліквідував на Волині всі українські культурні й економічні установи, що були у зв'язку з галицькими центрами та підтримував „Волинське Українське Об'єднання“, що творило льокальні українські установи. В тому „Волинському Українському Об'єднанні“ працювали під протекторатом воєводи Юзевського українські емігранти з Наддніпрянщини, яких воєвода Юзевський умисно спроваджував на Волинь рахуючись з браком української інтелігенції.

Проти тієї політики воєводи Юзевського — каже п. Борковський — виступили польські політичні діячі та й ціле польське громадянство, які рахували на те, що при недостатці української інтелігенції вдасться засимілювати українські маси. Але ця концепція не мала ніяких виждів, бо — пише п. Борковський —

„не тільки масова національна асиміляція, як показує практика, тепер неможлива, але навіть індивідуальна асиміляція відбувається не в той примітивний спосіб від нижчих до вищих культур, чи пак у пропорційальному відношенні до натиску, як це собі дехто уявляє... Що торкається Волині, то спеціально там національної асиміляції не можна собі навіть подумати просто у зв'язку з чисельним відношенням українців і поляків: до кого має місцева сільська людина асимілюватися, коли насправді вона не має ніякого контакту з польським елементом. Воєвода Юзевський розумів нонсенс ідеї польської національної асиміляції у відношенні до волинських українців. Коли хотів і навіть від гори перевів сепарацію волинських українців від галицьких, то не в тією метою, але щоб вининити те, щоб голняки під впливом українських льовян не пересякли духом опозиції і нехіті до Польщі.“

Тому воєвода Юзевський спроваджував на Волинь емігрантів з Наддніпрянщини, що так само як він репрезентували ідею незалежності України, адобутої від теперішньої Московщи-

ни при допомозі Польщі. Але — каже п. Борковський — ці наддніпрянські емігранти за ціну втримання Польщі при своїй політичній концепції ішли на всякі уступки полякам на Волині. Це, розуміється, не могло приєднати їм симпатій місцевої української людності, що як автохтонна не могла і не хотіла поступатися своїми справами. Таким чином українські емігранти з Наддніпрянщини, що нібито мали бути провідниками волинських українців, властиво не мали на Волині ніякого впливу. П. Борковський підкреслює цікавий момент:

„Не маю зрештою сумніву, на підставі моїх відомостей про українські відносини, що самі провідники ВУО, українські політичні емігранти почувають свою слабкість і серед своїх земляків на Волині і не почуваються добре у своїй політичній ролі, коли натомість інші емігранти з наддніпрянської України, що активно не мішаються до політики, живуть у найкращих взаєминах з місцевою українською інтелігенцією.“

Для осіб огрядних і м'язистих, у яких виступають прояви повнокровності, відкаджені лікування правдиво гіркою водою „Францізна Йосифа“ — повна склянка щоразу ввечері — є дуже доцільна.

Але якби навіть — каже п. Борковський — ідеологія наддніпрянських емігрантів при підтримці воєводи Юзевського була опанувала маси, то це не вийшло би на користь польській державі. Якби справді зараз вибухла війна з більшовиками, на яку згідно з ідеологією булиб наставлені українські маси, то це був би успіх. Але як ця війна не приходить, то „психічна реакція за несповнені надії добути незалежності над Дніпром, могла би спричинити у людей цілком опанованих тією ідеєю залім“, що довів би до цілковитої зміни орієнтації на користь дотеперішніх ворогів.

З цього зовсім не виходить, щоб українська протисовітська настанова була для польської держави шкідлива чи не потрібна. Навпаки, це невідкладна передпосліжка справжнього відсепарування цих теренів від Росії і співпраці з Польщею. Цю протимосковську та протикомуністичну настанову має також українське громадянство в Галичині, але ріжниця від настанови людей з ВУО тим, що їх ідея української держави над Дніпром в нічому не перешкоджує їм почуватися найтісніше зв'язаними з долею і бичущими справами тієї ділянки Річипосполитої, в якій уродилися, де живуть і в о-бласті якої борються за свої національні права завжди підкреслюють свою льокальну приналежність. Як українські патріоти не

перестають бути передусім патріотами льокальними, територіальними в тій самій мірі, як і місцеві автохтонні поляки. Це одна з основних точок співпраці місцевого польського й українського громадянства на площині деяких спільних конкретних інтересів. Деякі уступки від держави мусілиб їх споти тісніше з державою і відмежувати безоглядно від кожної сусідньої держави, в якій таких уступок не мали би. По цій лінії ви-чуття спільних льокальних і державних польсько-українських інтересів ішла безсумніву декларація п. прем'єра Складковського, який сказав, що волить мати зпоміж національних меншин ситого громадянина, ніж голодного, і культурного ніж анальфа-бетичного. Ідучи льогічно, діяльність ле-галітських українських культурних і господарських організацій зі своїми львівськими центрами не є для держави шкідлива, але її можна погодити з інтересами держави і краю.

„Супроти того, що 1) польська національна асиміляція української людності Волині виключена, 2) кожна русофільська орієнтація на окраїнах в якійнебудь формі була би найбільшим злом, 3) боевий український націоналізм у своїй формі ОУН, як взагалі кожна революційна організація, є протидержавний і „вивротови“, і 4) ВУО зі згадан. вгорі оглядів не є ані масовим рухом ані спеціально для держави корисним. — у-важаю, що скасування обмежень, які вий-шли з концепції т. зв. сокальського кордону, найбільш вказане і що треба цілу концепцію сокальського кордону признати не-вдалим адміністративним задумом. Нев-тральність у відношенні до конкуренції ріжних легальних українських напрямів і їх суспільних рухів та політичних ладів дає занадто багато прикладів, що коли держав-на адміністрація створює ідейницькі кон-цепції, які підтримує бюрократичний апа-рат, то це ніколи не вдається і завжди до-водить до зовсім протилежних наслідків. Державна адміністрація може і повинна на-томість підтримувати адоорні садоостійні су-спільні відрухи, що відповідають інтересам держави.“

„В суті речі треба, не відлаючи нія-ким фантастичним оманам, почати відноси-тися до терену заселеного чи пак співзасе-леного українцями в Польщі багато більш одноціло і не перебільшувати собі ріжницю, які завдяки культурній окремішності чи іншим причинам існують між поодинокими теренами.“

„На випадок допущення до свободної вишини і взаїмної рівеліції тих дещо ріж-них українських елементів у Польщі в ре-лігійній, культурній та господарській ділян-ці, з одного боку допуститися єдино до того, що і так неминуче й поступав само-чинно, супроти всяких кордонів і в бороть-бі з ними, з другого боку, сам процес вирів-нювання ділянцевих ріжниць займає впов-ні увагу українських елементів на довгий час, не залишаючи йому сил на експанзію у відношенні до місцевої польської люд-ності.“

„Але відібрати протекцію адміністра-ційних чинників прихильникам ВУО при одночасному втриманні далі сокальського кордону — це видається мені найгіршим шляхом, хоча це склалося примітивізмів тих поляків, котрі вірять, що в такий спосіб спользяться „малосвідомі“ українська людність Волині. Напевно не спользяться, скріпиться натомість орієнтація на Совіти „третю Росію“ і буде новий агітаційний жир для українського революційного пі-підля. Як єдиний наслідок Польща візчу-ла би в короткому часі дальше послабле-ня нашої державності на Волині“. (Підкрес-лення Бюлетину Польсько-Українського).

Що писало „Діло“ 50 років тому

Четвер, 23 (11) 1999

Влада національної Еспанії
сильно прикордонний контроль. Загально
ють, що це загострення тиску вказує на
тового нового великого наступу
військ, що вже дійсно почався
Еббо.

Економічний огляд.

Світова збіжева продукція і світовий збіжевий ринок на початку нової торговельної кампанії.

Рим, в серпні 1938.

Міжнародний Хліборобський Інститут у Римі подає в своїм комунікаті з 8. с. м., що на підставі добутих відомостей цього року можна передбачити в Європі, в З. Д. П. Америки, в Світах і в інших азійських краях північної півкулі надзвичайний збір пшениці.

Вже в половині липня загальна продукція передбачувана для північної півкулі, перевищала на кругло сто мільйонів квінталів, себто на одну десяту, рекордний збір з р. 1928. До цієї цифри треба ще додати збір у Світах, які в останніх роках виказують побільшення своєї продукції.

Якщо не звістують особливі обставини в міжчасі аж до молочення, то цьогорічний збір пшениці перевищить рекордний збір з 1928 р. А був він початком великої економічної збіжевої кризи.

Однак обставини в порівнянні з 1928 р. змінилися на гірше, бо загальний попит країв, що звичайно ввозять збіже, значно зменшився, через упадок спожиття і збільшення власної продукції. Тому є майже виключене, щоб торговельні обороти зросли підчас теперішньої кампанії.

Загальна власна продукція європейських країв — імпортерів, сягнула цього року напевно більше на 20 мільйонів квінталів, ніж це було попереднього року. Деякі держави, яким

власна продукція не вистарчала, як Франція, Італія, Греція, признаються до доброго збору, ба навіть до надвишки. Азійські і африканські краї мабуть також сягнули збори кращі ніж середні. Попит за збіжем зі сторони країв, що звичайно ввозять, буде тепер на початку кампанії правдоподібно слабший від попиту, зареєстрованого в минулому році. Рівночасно краї, що продукують на вивіз, оферують дуже багато збіжжя.

Можна також сподіватися, що і Світи кинуть на ринок якусь кількість збіжжя, бо й вони цього року заповідують такий гарний збір, як в інших європейських експортних краях.

Також Індія авізує надзвичайний збір, а в півні. американських краях передбачують збільшення продукції на 27 мільйонів квінталів.

Посуха і незвичайна гаряч можуть дещо зменшити передбачені збори, головню в Канаді, але не настільки, щоб це могло значно змінити обчислення.

Вже тепер передбачують, що оферта з країв-продуцентів на північній півкулі збільшиться на яких 25 до 33%, в порівнянні до попиту зі сторони країв імпортерів.

Для того можна цілком спокійно сказати, що заки ще дозріє збіжжя на південній півкулі, світове запотребування буде вже покрите.

Н. С. С.

Від надмірного песимізму до надмірного оптимізму.

У представленні господарського положення в точне окресленому часі важну ролю грають показники чи пак індекси, що їх обчислюють статистичні інститути. При прийнятті підстави 100 у відповідному році, індексні цифри в дальших роках більшають чи меншають і є критерієм при оцінці ситуації в різних краях, якщо обчислення цих показників відбувається тайм самим способом (себто вихідна точка для обчислень є та сама).

Справа показників виробництва (індексів продукції) стала тепер голосна в Польщі, бо варшавський Інститут Досліджування Кон'юнктури проголосив новий показник виробництва для Польщі, називаючи дотеперішній свій показник помилковим.

З довгого офіційного комунікату І. Д. К. подаємо тут найсуттєвіші його думки: Публікований досі показник виробництва не брав під увагу безпосередніх цифр продукції (з виїмком гірництва і гутництва), а ґрунтувався на кількості робітництва в пром. заведеннях, що давали працю більше ніж 20 робітникам. Підставою цієї методи було переконання, що виробництво в перетвореному промислі міняється пропорційно до zatrudнення. В коротких періодах це правильне, але в довгих не є це справжня міра продукції. Зростаюча раціоналізація про-

цесу виробництва (кількостевий і якістьовий зріст машин) впливала на число робітничих сил. Гол. Статистичний Уряд, розуміючи цю недосконалість обчислень, спирає від тепер показники виробництва на вартості продукції нетто, себто на вартості продукції з відрахування кошту сировини і інших зужитих матеріалів.

Висліди тих обчислень, при задержанні давньої цифри — індексу 100 для 1928 р., є ось такі (в скобках показник з давньої методи обчислювання):

р. 1929 — 101.9 (99.7), р. 1930 — 89.7 (81.8), р. 1931 — 78.2 (69.3), р. 1932 — 63.7 (53.7), р. 1933 — 70 (55.4), р. 1934 — 78.8 (62.8), р. 1935 — 84.9 (66.4), р. 1936 — 94.3 (72.0), р. 1937 — 111 (85), перший піврік 1938 р. — 119.1 (92), червень 1938 р. — 120.5 (91.4).

Нові показники, що ілюструють рівень продукції в Польщі, ставлять Польщу — як читаємо в комунікаті — поміж ті держави, що в розвою кон'юнктури стоять на переді.

В польській пресі, яка обговорює факт переходу Інституту Д. К. на нову методу обчислювання індексів, появилася слушна думка, що тепер статистики виказують знову надмірний оптимізм, так як давніше виказували надмірний песимізм.

Кредитові установи в Чехословаччині підчас і після кризи.

II.

У часі кризи кредитові установи Чехословаччини не порозуміли своєї діяльності при видаванні позичок. У 1929 р. видали вони позичок на суму 6.800 мільйонів ч. к., у 1933 р. на суму 8.300 мільйонів ч. к., нарешті, у 1936 р. 8.200 мільйонів ч. к. Кількість боржників цих кооператив була ось така: в році 1929 — 784.000, в році 1933 — 868.000, а в році 1936 — понад 900.000. Середня величина на одного члена підвищилася: в 1929 році вона складала 8.755 ч. к. а в році 1936 — 9.182 ч. к.

Цява зазначити, що за час кризи населення подало вимагати у відповідних до відносин кредитових кооперативів більшу активність, а більшою охотою вступало до складу членів кооператив свого району, району. В 1929 р. кількість таких членів складала 7.500.000, в 1933 р. — 1.300.000, а в 1936 р. 1.400.000. З цієї кількості членів майже 500.000 були зазначені одержавними банками в кредитних установах. Останні члени в складі своїх були самі кредиторами цих установ. Фактом фактом є члени цих чи інших кооперативів, вони обслуговували не тільки себе, але і своїх сусідів. А це значить, що ці кредити виходили до сілських кір.

Щоб об'яснити положення боржників у часі кризи, уряд змешав в р. 1933 та 1936 максимальну дозволу відсотковий таксі від вказівки та позичок. Угоду між зацікавленими установами стосно цього проголосив уряд об'являючи для всіх і сьогодні вона укладє в себе базу для кожної промисловій чи комерційній діяльності в Чехословаччині.

Щодо вказівки на відсотковий, то як максимальний відсоток встановлено 3% для вказівки, а платістю в 30 днів після виповідження — 3%, а з платістю до 90 днів — 3 1/2%. Цява відмітити, що Чехословаччина встановила серед 7 держав, що мають відношення відсотку стому для вказівки (в З. Д. держав: П. А. найвищий відсоток від вказівки: — 1%, у Швейцарії — 1 1/2%, в Англії, Бельгії та Голландії — 2 1/2%, у Швейцарії, Франції та Чехословаччині — 3%).

Що стосить позичок, то в ЧСР максимум вимаганий відсоток для позичок від гіпотези в „кампаніях“ є 4 1/2%, а інших категорій позичок дозволяють позичати аж до 5%. Відсоток цей у всіх державних банках Англії та Швейцарії є найнижчий, ніж у ЧСР. Однак, у банках „кампаній“ ЧСР фактично в позичок добирають не вище, ніж 4 1/2%. В інших кредитних уста-

новах відсотковий норми в позичок ще вищі, крім позичок, що їх укладають за угодою Народного Банку Чехословаччини по реєстрації; розмір відсотку у даному випадку не сміє перевищати 3%.

Усі кредитові установи ЧСР заступили в Порядковому Кредитовому Комітеті, що існує при Народному Банку ЧСР. Головою цього Комітету є управитель Народного Банку. Комітет цей уповноважений встановлювати норми відсоткових стій для вказівки та позичок, при чому оголошує висоту стій сам уряд. Встановлення такого способу означування відсоткової ототи унеможливає конкуренцію між різними кредитовими установами для притягнення вказівки та укладення позичок.

III.

Коли торкаємося діяльності кредитових установ ЧСР, мусимо відмітити все більшу та більшу ролю, яку відіграють місцеві Центральні Каси кооператив та їх союзів. Ці каси є не тільки установами, що регулюють грошовий обіг серед кооператив, але й реалізують та культурно-просвітними центрами. Подібних центральних кооперативних об'єднань в ЧСР є 12. Згідно з законом з 1924 р., кожна сіл.-господарська кредитова кооператива повинна бути членом одного з цих 12-ти Центральних Союзів, які в свою чергу об'єднані в Центрокооперативі.

За останні роки згадані вище центральні союзи організації помітно розвиваються: вкладали у них в 1935 році було 1.654 мільйонів ч. к. у 1936 р. 1.763 міль., а в 1936 р. — 2.127 мільйонів ч. к.

Удільні члени Центральних Союзів та запасні фонди зросли з 38 мільйонів ч. к. в 1925 р. аж до 172 мільйонів ч. к. у 1936 р. Найбільшим з цих Центральних Союзів є „Устрпедні Бдноті“ (Центральний Союз) сіл.-госп. кооператив у Празі. Цей Союз має удільних та резервних капіталів 120.000.000 ч. к. та вказівки 1.015 мільйонів ч. к.

Центральні Союзи, що входять до „Устрпедні Бдноті“, згідно з законом не сміють проводити операцій по закупці та збуту. Для цих операцій працюють, у зв'язку з Центральним Союзом, особливі організації. Вони проводять свої операції по закупці та продажу при широкій підтримці кредитом Центральних Союзів. В 1928 р. вони продали різних предметів, що необхідні в господарстві, а також різних зернових продуктів — 161.000 вагонів (вагон — 100 тон) на загальну суму 1.144 мільйонів ч. к., а в 1936 р. — 280.000 вагонів на заг. суму 2.677 мільйонів ч. к., при чому на долю кооперативів, найбільшої торговельної кооперативи, що існує при „Устрпедні Бдноті“ сіл.-госп. кооператив у Празі, припало з цих продажів 150.000 вагонів на суму 1.500 мільйонів ч. к.

До речі, повні та дуже повчальні дані з минулого та теперішньої діяльності „Устрпедні Бдноті“ знаходимо в щойно виданій цікавій брошурі Центрального Союзу сіл.-госп. кооператив у Празі (UJND. Družstevní díla Prahy, 1938, сторінок 143), яку написав доктор Алтін Гулка. Союз щойно нещодавно відсвяткував сорокарітний ювілей своєї діяльності. Це ми вже відмітили в пресі та тепер можемо повторити наші побажання цьому Союзові дальшої плідної праці на кооперативній ниві.

(Докінчення буде). Проф. С. Бородавський.

— 0 —

Господарська всячина.

— Між 7. і 10. вересня відбудеться у Львові заходом Рівничої Палати Збіжевий Торг-Показ, на якому нагороджувати будуть виставлене зерно. Також можна буде продати збіжжя і то — як подають — краще, ніж звичайно купувати це посередниками.

— 8. Поширюючи поширює до сільських господарів польська молодь купувачів гімназій, які мініютерство торговлі і промислу спільно з тамошньою Пр.-Т. Палатою постаралася за виключінні практики в познанському купці. Практики тривали 6 тижнів.

— Великі шкоти внаслідок граду у сх.-гал. воєводствах (головно львівському і тернопільському) викликали інтервенцію самоврядування і воєводства для виділення пільгових кредитів, що їх пошкоджені малиб ужити до закупки сімного зерна.

— Від 28. с. м. об'єднувати буде розпорядок про продаж курячих яєць на вагу в заматрульованих їх шкоти (яєць чи консервованих). Кари для детайлістів, що не будуть притримуватись цього розпорядку, передбачені до 600 зол.

— Найновіше звідомлення Нім. Інституту для Дослідів Кон'юнктури показує значну поправу австрійської госп. ситуації після „лишесу“. Індекси продукції постійно зростають, особливо коли Аде про залізну, паперову і текстильну промисловість. Це наслідок нових можливостей збуту у сільських промислових Німеччини. Безробіття значно зменшилось.

— На львівській біржі даліше є великий попит на золото. Купують головню капіталісти з європ. континенту. Причина: позитивна ситуація і боязнь перед стабілізацією валют з підвищеною вартістю долара у відношенні до фунта і франка.

— Лорд Рансімен мусить не тільки розв'язувати політичні питання в Ч. С. Р., але теж економічні. Господарська сторіна судячого конфлікту є не менше зацікавлена, як і політична.

Сторінка без політики

Третій раз не вільно стати президентом.

Американська виборча традиція.

Не лиш Америка, але й Європа чимраз більше цікавиться питанням хто буде новим президентом Злучених Держав. Особливо актуальна стає ця справа в Америці, де ця актуальність збільшується з кожним днем, із кожним тижнем, із кожним місяцем. Досі не висунули ще своєї кандидатури ні республіканці, ні демократи. Та заки обі партії зголосять якихнебудь кандидатів, прилядну думку Злучених Держав хвилює справа, чи президент Рузвельт виставить свою кандидатуру на президента утретє.

Сам Рузвельт, хоч його вже не раз про те питали, не дав досі ніякої відповіді. Він дипломатично мовчить та держить у непевності своїх приятелів, прихильників та ворогів. Може він захоче одних і других заскочити своїм рішенням... а може сам ще не рішився у цій справі куди важливішій, ніж воно спершу здавалось.

Конституція „за“.

Американська конституція не згадує ні словечком про те, що не вільно кандидувати в третє на становище президента Злучених Держав. Отже, засадничо, спираючися на правий підставі Рузвельт може виставити третій раз свою кандидатуру при найближчих виборах на президента Злучених Держав. Та чи його тоді вибрали би та чи його рішення не викликало би доволі великих застережень серед найближчих політичних приятелів — це ще велике питання.

В Америці традиція — перешкодою.

На диво, в Америці не конституція стоїть на перешкоді до вибору утретє, лиш традиція. Бо воно якось уже так прийнялося, що досі ніхто не був довше президентом, як дві каденції.

Ця традиція в Америці ще й тому така сильна, що започаткував її ніхто інший, як сам „батько волі“, славний вождь у боротьбі за незалежність Злучених Держав Юрій Вашингтон.

Вашингтона вибрали були двічі першим президентом Злучених Держав. Коли його каденція минала удруге, його всі просили, щоб кандидував утретє. Ціле населення Америки зверталося до нього з проханням, однак той загальнолюблений вождь і творець Злучених Держав рішуче відмовився виставляти свою кандидатуру та при тому подав переконливі мотиви свого рішення.

Заповіт Вашингтона

Юрій Вашингтон сказав тоді так:

— Третій раз рішуче не буду кандидувати. Володіння одного чоловіка, яке тривало би за довго, могло би загрожувати Америці диктатурою. Америка це край демократичний і ніколи не повинна вона про це забувати.

Населення Злучених Держав зрозуміло цей моральний заповіт свого вождя та його пошанувало.

Неменше популярним та загальнолюбленим президентом Злуч. Держав був Уліс Грант. Його теж двічі вибирали президентом, однак коли він хотів утретє виставити свою кандидатуру, прилядна думка виступила проти нього, пригадуючи йому слова-заповіт Вашингтона. Президент Грант мусів податися перз прилядною думкою.

Невдача першого Рузвельта.

Цю традицію намагався зломити старий славний колись Теодор Рузвельт. Двічі вибраний хотів зломити традицію та виставив свою кандидатуру третій раз. Вислід не був для нього веселий — бо не зважаючи на свою велику популярність провалився на цілій лінії при виборах. Заповіт Вашингтона був сильніший від його популярності і маси та виборці не відважилися зломити традиції.

Президент Кулідж був заступником президента Гардінга й коли Гардінг помер несподівано серед таємничих обставин, Кулідж обняв владу до кінця каденції. Американська конституція передбачує, що коли президент підчас каденції помер, зрештігуче або не зможе виконувати своїх обов'язків, віцепрезидент стає автоматично президентом.

Другий чи третій раз.

Після заступної каденції Куліджа вибрали знову президентом. Був це найбільш мовчазливий та замкнений у собі чоловік між тими, що панували в Білому Домі. Однак він мав сильну підтримку великої американської фінансєри, який вірно служив, тому теж, коли минуло 4 роки його кермування державою, запропонували йому, щоб знову виставив свою кандидатуру. Прихильники вибору Куліджа пояснювали це в той спосіб, що не буде в тому найменшого порушення традиції, тому, що третій раз Кулідж був президентом лиш із припадку, не з вибору і то лиш на короткий час каденції, яка залишалася Гардінгові. Нове виставлення кандидатури не було би кандидуванням утретє, лиш удруге.

Однак Кулідж не хотів кандидувати і зложив пресі коротку заяву на письмі такого змісту:

„У третє кандидувати не буду“.

Цю заяву зложив він у такий спосіб: Президент закликав журналістів на конференцію до Білого Дому, велів приладити стільки карток із відписом згаданого речення, скільки було запрошених журналістів та відтак вручив ці картки підчас пресової конференції особисто, не промовивши при тім ні словечка.

Досі ніхто не був президентом утретє.

Досі ніхто в історії Злучених Держав не був утретє президентом. Не диво, що американську прилядну думку хвилює питання, чи Рузвельт, який переломав уже не раз американські традиції, проломить, чи пак схоче проломити й цю традицію.

Ясно, що Рузвельт хотів би стати президентом, бо він любить панувати й сам вірить у те, що вміє панувати. Він скермував Америку на нові шляхи і може схоче закінчити підчас нової каденції започатковане діло. Його прихильники залюбки підкреслюють, що завдяки реформам Рузвельта економічна ситуація Зл. Держав помітно поправилася, що зменшилося безробіття та підвищився загальний рівень життя. Кажуть, що коли Рузвельт відійде, Америці буде грозити нова катастрофа. Рузвельт має справді багато диктаторських нахилів. Крім того сильно недолюблює його велика американська фінансєра і напевне вона схоче мати свого чоловіка у провіді держави.

В кожнім разі вибори президента заповідуються у зв'язку з традиційними навичками Америки та американців справді сенсаційно.

Дивоглядна орхестра.

Американці доходить уже просто до абсурду у своїй рекордманії та в погоні за чимсь новим, за чимсь чого ще не було. Недавно видумали у Злучених Державах нову забаву, а саме орхестра, яка бавить гостей, мусить до тієї міри себе розбавити, щоб укінці стратила над собою володіння й робила щось дуже оригінального, щось чого досі не було. Вона повинна в екстазі забави розбивати свої інструменти. Це відбувається в той спосіб, що при кінці одні

одним розбивають на голові інструменти. По кількох днях орхестра хотіла знову здивувати гостей своєю дотепністю й почала дерти на собі одяг та залишалася в самім білі, бо в запалі навіть черевники дерли на кусні. Важко знайти назву на таку дивоглядність, хіба таку орхестру можна назвати орхестрою руйнівників. А може ця дикунська екстаза у грі має бути лиш доказом, що людство звертається до первісного стану — до дикунства.

Хто найвидатніше працює?

Уже кінчиться пора вакаційних відпочинків і знову по всіх установах та варстатах закипить правильна праця. Денеде — зовсім ясно — зазначитися розвиток установи чи загальний варстат праці збільшенням числом працівників. Коли про це мова, то слід згадати, що не було би, найбільші труднощі саме в тому, щоб передбачити, чи новий працівник буде справді продуктивний на своїм місці. Не тут про те, щоб хтось перепрацював своє пад свої сили, лиш про те, щоб робітник умів працювати раціонально. Значить: щоб і без великої натури приносяв установі своєю працею справжню користь. Знавці людської праці створили вже цілу науку про ту справу і не погоджуються м. і. у тому, що раціональність праці полягає на свого роду ошадності: наприклад, фабричний чи інший робітник повинен навчитися оминати всіх зайвих рухів, та виконувати тільки конечні, для виконання праці найбільш доцільні. Це правило легко прикластися до кожної праці без винятку, навіть до наскрізь умовою. Чи не нагадує це як звичайної ошадності, яка полягає на тому, щоб оминати зайвих витратків і заощаджувати гроші складати на щось більш доцільне? Так. Одна ошадність подібна до другої і тому такно можна сказати, що найкраще працювати вміє ошадна людина. Хто раціонально укладає свої витатки та шадить свій гріш, той зуміє раціонально працювати. Він не прогадує в одній хвилини на байдкування, бо це буде би проти його природи і вдачі. Він зуміє знайти спосіб, щоб усяка праця була найбільш вигідною. Знаючи цей додатний вплив звичайної ошадності на працю, всі великі підприємці спонукують своїх працівників, шадити гріш і не приймають нового робітника, коли не мають доказу, що він має нахил до ошадності. Нехай це буде вказівкою і для всіх людей, які стараються про працю, і для тих, що дають працю. На тому скористають самі і другі та скористає рідний загаль. Цей струм у нашій економічній політиці повинен уже скоро зазначитися поважним зростом ошадностевих викладів по українських банках.

Ю. Ш.

КАР'ЄРА АМЕРИКАНСЬКОЇ ТАНЦЮРИСТИ.

Неймовірну кар'єру зробила одна з американських балетових танцюристок Міра Дуглас, яку недавно заангажували до одного з найбільш ских ревіювих театрів. Міра Дуглас є сестрою англійського старшини, який загинув підчас тової війни.

По одній з вистав Міра познайомилася з молодим нафтовим багатчем Робертом Гайд, який відразу залюбився в молодій красуні й одружився з нею. Тепер танцюристка є власницею величезного майна, яке перевищує суму 6 мільйонів доларів. Три місяці тому, як подіють американські часописи, вона мешкала в невеличкій скромній, віднаймленій кімнаті. Зараз її квартирували до театру, в якій познайомилася з своїм мужем, вона не раз примирала голодом.

Перескок із крайньої нужди до величезного багатства навіть як на американські умови є звичайним.

МУЖЧИННИ ВЧАТЬСЯ БАВИТИ ДІТЕЙ.

У великих та малих американських містах улагоджують тепер курси як бавити та доглядати дітей. Ці курси мають великий успіх. Та це не було би нічого надзвичайного, якби не те, що ці курси призначені для чоловіків. В першу чергу йде тут про безробітних чоловіків, які хочуть нічого не заробляють, хочать бодай тільки чимсь допомогти у праці своїм жінкам, які сидять на удержання доми.

Ситуація дітей, які досі залишалися один з батьками, без матерей, які йшли до праці, була дуже весела. Батьки не вміли доглядати за дітьми ради, не вміли інтуїтивно розуміти їх бажань як матері та не вміли експлуатувати їх. Тепер після закінчення курсу, чоловіки і мужчини доглядати добре дітей, бодай тільки до тієї міри в них справах, що вони будуть курити папіросок та цигар під час сання дитини.

ЗЛОВИЛИ ВЕЛИТЕНСЬКОГО МИТЯ.

Англійські рибалки хотіли зловити великого дивака недалеко Скотфорді, який довго на 9 м., який важив 4 тон. Коли зловили його, він був мертвий. Його відтак безборозного зловили.

Присилайте передплату!

КРЕМ
marictra
В. НАЗДЕРСЬКОГО
УСТАНОВИ РАДІКАЛЬНО
ВЕСНЯНИК ПАВЛИТ. П.

ЧИ БУДЕ ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО У СПРАВІ ЗНИЩЕНИХ ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКОВ?

Вчорашній „Дзєннік Польскі“ алармує великою заміткою на першому місці газети про „протипольський пастирський лист“. Митрополита Шептицького, при чому згоря подає згодний зміст того листа і полемізує з ним, по-прожуючи наприкінці „належною відповіддю міродайних чинників Польщі“. Ми не дістали про плани духовних греко-католицьких влади у зв'язку з подіями на Холмщині і подекуди на Волині ніякої вістки і тим більше дивуємося, звідки знає про те щонебудь протинукраїнський євдеко - озоніський „Дзєннік Польскі“? Як-що в інформаціях „Дз. П.“ є крихітка правди (про намір видати пастирський лист), то це справді стид, що хтось, хто здобув собі довіря Митрополита та його оточення, не міг навіть у такій справі тримати язик за зубами, лиш провінційним звичаєм бавиться сплетнями, що доходить до ворожих нам вух. Хіба, що замітка „Дзєнніка П.“ випливає зі свідомості його польських редакторів, що про відомі події дійсно не можна мовчати.

ВАНІЛІНЕВИЙ ЦУКОР
до ПЕЧИВА

КОСТ.
ПЛАСТ.
КАВІТОРІЗОВАНА

НАЦІОНАЛЬНІ КАНТОНИ В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ.

Чехословацький уряд виявляє добру волю.

Льорд Рансімен відбув у п'ятницю нараду з прем. Годжею, який заявив, що чехословацький уряд обсадило сім вищих станових у поштової адміністрації судетськими німцями, призначити німців старостами в Аш і Фалькенав та станових президента окружного суду в Етер.

„Прагер Тагблат“ пише, що по останній нараді делегації судетських німців з урядом прийде перерва, що протягнеться може тиждень, що-би прийшло успокоєння в напруженій атмосфері і щоби створити нові можливі умови до дальших переговорів.

Райтер повідомляє з Праги, що льорд Рансімен може опрацювати план поділу Чехословаччини на національні кантони. І так повстали би три німецькі кантони, в яких чехи та інші національні меншини мали би такі самі права, які мали би німці в чеських національних округах. Кантони користали би з подібною самоуправою, як у німецькій Ірландії. До парламенту у Празі наклали би лише справи національної оборони, фінансів і закордонної політики.

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ

І. том
МОГУТНЬОЇ ПОВІСТІ
БАЛЪ ЗАКА

„УТРАЧЕНІ ІЛЮЗІЇ“

Боротьба молодого письменника з провінції за славу та прожиток у Парижі. — Куліс виданих фірм і денникарства.

ЦІНА ТОМУ 2.— 30Л.

Дістанете у Видавництві „Діло“, Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях краю.

ВІДГУКИ ДНЯ.

25 мільонів.

Сидів собі як у Бога за дверми на тихім селі, у захистнім приходстві і дивав. Часописів не читав, листів не писав (нехай вибачать ті, що не дістали від мене вакаційного поздоровлення), а дивився як хмарки плывуть, слухав як гаї шумлять, милувався сонцем і водою. Час до часу, щоб бути все таки в курсі діла слухав вечірнього щоденника, бо ануж війна на Далекім Сході або мир на Далекім Заході. Думав посидіти отак до кінця серпня і ніякий Чанкуфен чи Аліканте не перешкодилиб мені в цьому. Але стався випадок, що перекреслив усі мої вакаційні плани і я опинився передчасно у мільон (на віддаля) Львові.

Випадок стався в той спосіб. Одного погідного пополудня ввійшов у мою кімнату господар хати і положив перед мене Краківський Кур'єр.

— Це вже мусите прочитати — сказав, показуючи на якусь статтю. Світ кінчиться. Я глипнув оком і побачив спершу цифру — 25 мільонів.

Цифра нічого собі і дай Боже всім разом а ще більше кожному зокрема такої цифри на щалничій книжечці.

Під цифрою стояло: „...дістають українці від німців“.

— Е! — махнув я рукою. Чергова ікацівська буйда на подвійних ресорах.

— Напевно буйда! Але прочитайте, бо це вам може прилягати до ваших „Відгуків“.

Листив мене віч-на-віч з ікацом, а сам пішов доглядати стирти, бо хмарилося.

Взявся я до читання, хоч і нерало, але сума грошей була за велика, щоб можна було зигнорувати її.

Вістка про мільйони не була шоправда зовсім ясна: міністерство пропаганди в Берліні призначило для українців у Галичині... Знають не знати, чи ті гроші вже прийшли, чи мають прийти, чи приходять ратами чи може ждуть на границі, щоби просовгнутись вія Катовиці або іншій Дашці.

Спершу я сміявся, потім підсміхався, вкінці серйозно задумався... Ануж, хто його знає з тими хитрими германцями, а ще хитрішими русичами! Шоправда перед відпускою я про ніяку субвенцію не чув, але — мій Боже — чи всі смертні люди мають знати, що твориться в високих районах політики? Таких річей не розтрублюється на всіх розпутьях велелюдних...

І враз шибнула думка: Галактіоне! Ти сидиш тут, у далекім, глухім закутку, а там у столиці повині німецьких марок. Не кажу вже про загальні потреби, що люди десь купили нову площу Сокола-Батька, що добилися дозволу на забудовування театральної парцелі, що ставлять три нові церкви, що відновили не тільки катедру Юра, але й усі будинки коло неї, що дали „Просвіті“ ювілейний тмах, що забезпечили Рідну Школу бодай на два роки... Але го-

РОВЕРОВІ ОПОКИ

ловне — приватні історії... Та там десь зачати, підмоги, стипендії, а то й так — без ніякого титулу — скільки душа запрагне. Та там десь мої редакційні товариші — як мухи в меді. Один нові меблі, другий мотоцикл, а всі підвищу і п'ятнадцять платень. Редактор Кєдрни напевно сплатив за одним махом усі залеглі рати а нові не псують йому сну, бо є з чого точно заплатити.

Гей! Милій Боже! А мене там нема. І першим поїздом до Львова, аж закурили. А там авто до міста, бо трамвай — для бідняків.

— Була камєнниця Шпрехера! — кидаю наказ шоферові.

— Чому була? Шпрехер жадної не продав.

— А цей хмародер на Академічний? Це не „Просвіті“?

— Хіба нині купили, але я не чув. А Просвіта в Ринку.

— А „Діло“?

— Також у Ринку.

Хитрі русичі — думаю собі. Гроші взяли і не показують по собі. Знаю такий випадок з війни: Громадянин розкрутив був трохи золотих річей і аж тепер помалу збуває. Добра політика, розумний спосіб.

Приймаю на Ринок — бачу: сходи білять. Ось, уже є позначки — міркую. Заходжу в редакцію. Сидять посоловілі, спитні люди і орють перами по білому полі.

— Но, панове! Кажіть, хто що з вас дістав?

— Я дістав учора наказ заплати з магистрату...

— А я картку з Ворохти...

— А я штуркові болі по кваснім молюці.

— Не журтуйте! — кажу. — А деж мільйони з Берліна?

А вони мені тиць — книжку ред. Пораз Пеленського: „Політика УНДО“. А там ціла сторінка на Гітлерію, і таке і сяке — до ясно-волосої бестії аключно.

Я тільки сплеснув руками.

— Ого! Мови нема...

І сів до праці сумний як ніколи.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ.

— Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ Стефані Гаврисевич під проводом лікаря та інж. хемії, Львів, Коперника 42. А., тел. 272-18. Початок викладів 10. вересня ц. р. Проспекти безплатно. Додаткові курси ліжничого масажу тіла і руханки. 1675, —10

— Магазин постелі Р. Джала — Львів, Хоруншини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол. матраци по 6 зол. Приймає піра до прання. Тел. 294-81 1186 —100

— З якнайкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік оснує. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 1430 —3—?

— Вже вийшов і продається великий народній ілюстрований Календар „Просвіті“ на 1939 рік. На зміст Календаря складаються статті, оповідання, вірші, спогади на просвітницькі, історичні та суспільно-громадські теми, а також незвичайно багатий інформаційний та практичний відділ, господарські, правничі та інші поради.

Зокрема приносить Календар докладні підсумки й репортажі з дотеперішніх головних ювілейних святкувань та вказівки на дальші святкування. Цінною ділянкою в Календарі є багатий статистичний матеріал, м. ін., про наші міста, про стан неграмотності, тощо. Календар багато ілюстрований, з янестеюкою обгорткою у чотирьох барвах арт. С. Гордицького. Український загаль повинен при купні календарів цього року памятити передовсім про Календар „Просвіті“, тим-більше, що цікавий він для кожного без винятку українця і при своїм великим обемі 232 стор-коштує тільки 1.20 зол. Всі Читальні, Кооперативи, Мужі Довіри та інші свідомі люди повинні ширити цей Календар. Умови кольпортажі такі, як попереднього року. Замовлення слати на адресу: „Просвіта“, Львів, Ринок 10.

— Відсунення екекцій до 15. жовтня. Міністр скарбу видав розпорядок про відсунення екекцій за податки проти селани до 15. жовтня ц. р. Проти селани, яким винилено 60 зол. ґрунтового податку, не вільно буде вести екекцій цілий рік.

Нині в аполіо Маски лорда Блекнея

— Д-р Степан Коржинський, лікар дитячих і внутрішніх недуг виїхав на 14 днів з Львова.
— Нові ціни хліба у Львові. Від понеділка, 23. серпня, обов'язуватимуть у Львові нові ціни хліба. Житий хліб 65-проц. млина буде коштувати 30 сотників за кг., разовий 95-проц. млина 25 сот., пшенично-житий 42 сот. т. зв. куликівський 44 сот. за кг. Ціни булок без змін.
— Третя збірка на будову костела на Знесінні. В неділю 21. ц. м. переводитимуть поляки по вулицях Львова третю з черги збірку на будову костела на Знесінні.
— Будують чотири нові костели. У Станиславщині будують чотири нові костели, а саме: в Маріямполі, Угринові Шляхотським, Сухій Ліщині і Тисьменичанах.
— Червінка у Стрийщині. Солтис с. Стинави Вишньої повідомив санітарну владу, що в селі занедужало 6 осіб на червінку, з яких одна вже померла.

СВІЖІ — СМАЧНІ — ДЕШЕВІ

мясні вироби

„Центросоюзу“

продають к'ямніці:	Ринок	2.
	Личаківська	150.
	На Байках	8 а.
	Софії	8.
	Кентшинського	21.
	Заблуківська	2.
	Жовківська	175.

— Поїзди до Кракова їдуть вже на Ряшів. У четвер 18. ц. м. робітники направили залізничний шлях між Ланьцутом і Рогізнам, що його знищив хмаролім перед кількома днями. Тому залізнична комунікація відбувається вже правильно зі Львова до Кракова на Ряшів.

— Крадуть авто у Львові. Еміль Шапіра (вул. Боніфратрів ч. 2) повідомив поліцію, що Іван Янчук із Ряснева вкрав йому авто ч. 80085 і відіхав ним мабуть до свого рідного міста. Павло Козьол із Зимної Воли, шофер, авто ч. 140, власності Маріяна Мазурика (Глибока 4) оставив авто на розі вул. Вірменської та Гродзких, щоб на хвилину вступити до одного дому. Коли вернувся, побачив, що якийсь злодій відіхав із авто у напрямі Стрілецької площі.

— Свідство у справі капраля Футка припинено. В п'ятницю 19. ц. м. виїшов на волю робітник Тома Гарлендер, якого арештувала поліція під замітом вбивства летуна капраля Футка. Свідство виявилося, що Футко згинув у нещасливій випадку на залізничному шляху. Жінка Гарлендера виїде теж на днях зі шпиталю, бо стан її здоров'я щораз то кращий.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ
СВОЮ РЕАЛЬНІСТЬ
АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГЛОШЕННЯ ДО
НАШОГО ШОПЕННИКА

— Вбивство і самогубство у Львові. В п'ятницю 19. ц. м. в год. 1.30 пополудні відомий авантюрист І. Крейчі зранив в уста на пл. Берестейської Унії свою тещу, перекупку Розалію Солиху. Коли ранена доволілася останками сил до криниці і пробувала змити кров Крейчі добив її вистрілом з револьверу. На площі повстав переполох між перекупками, що використав Крейчі і почав утікати фіякром, з якого зіскочив візник. Місце візника заняв приятель вбиваника „Кривий“, який хотів допомогти в утіці. Однак на відгомін стріли вибіг від фризера на пл. Берестейської Унії поліцейський Шакальський і разом з поліційним агентом Колеським почали здогадувати вбивника. Крейчі стріляв двічі до по-

могутній архитвір реж. геніяльного А. КОРДИ на основі Великої Французької Революції. Паризь під диктатурою Робесп'єра... Жертви гільотини... Велич грози і сенсації... ФІЛЬМА, ЯКА НЕ МАЄ СУПЕРНИКА.

ліція Шакальського, але хибив і тоді сам важко зранився вистрілом з револьверу. Його перевезли у важкому стані до шпиталю, де він помер вчором. Причиною вбивства і самогубства були родинні непорозуміння. Крейчі хотів застрілити свою жінку, яку теж у п'ятницю рано підчас авантури в хаті ножем зранив тому, що не дістав грошей, що їх пропивав з товаришами. По цій авантурі прийшов двома наворотами до своєї тещі на площу сподіючись, що там застане свою жінку. Тому що Солиха не хотіла відповісти в'язеві, де скривається його жінка. Крейчі вбив її і опісля сам скінчив самогубством.

— Львівська хроніка. На площі Соляських Озіш Лядесман пробив ножем Юлія Клянга (вул. Пелчинська 20). Раненого забрали до шпиталю, Лядесмана арештували. — Невідомо жінка підкинула на вул. Кадетській біля сирського заведення 2-місячну дівчинку. — Анна Пшесляк (вул. Окулярського 5) повідомила поліцію, що кілька днів тому виїшла з хати її 16-літня дочка й досі не вернулася. — У бруховицькій лісі намагав отроїтись 17-літній Збігнев-Здзіслав-Іван Козак (вул. Городецька 181); він зажив 20 „когутиків“, однак його урятували. Як причину намаганого самогубства подав нещасне кохання.

— Вбили медведицю. В с. Хрисів, косівського повіту на Поліссі появилася молода медведиця, звідки побігла до села Спорова. Тут допали її селяни з дрючками і вбили її на місці. Цих селян притягнуть до карної відповідальності.

— Висадили православну каплицю. В м. Молдечнім, у ночі зі середи на четвер, невідомі злочинці висадили в повітрі православну каплицю. В руїнах знайшли рештки пакки зі слідами вибухових матеріалів. Каплиця мала понад 200 років. Це нове варварство викликало велистєське враження між православними.

— Краєва хроніка. При копанні глини на полі в Петрові пов. Городенка засипало 12-літнього Михайла Кушніра, його відкопали вже неживого. — На весіллі в Осташівцях, пов. Зборів, Петро Масний вбив свого 52-літнього батька Степана. Вбивника арештували.

— Апеляційний суд затвердив кару смерті. Перед апеляційним судом у Познані відбулася друга розправа проти вбивника кс. Штрайха з Либоня, Лаврентія Новака. По розправі апеляційний суд затвердив присуд кару смерті.

— Смерть ката в нужді. В однім зі шпиталів Монреалю помер неофіційний кат Канади Арту Еліс. Він виконав понад 500 смертних присудів дістаючи за кожний виконаний присуд 100 доларів і дієти. Міністерство справедливості оголосило, що в Канаді нема ката, щоб до міністерства не вносили прохань у справі „посади“ ката. Присуд смерті має виконати шериф, який дістає на ту ціль 100 дол. Шерифи відступали виконання присудів в останніх роках катові Елісові.

— Нова страшна летунська катастрофа. В п'ятницю 19. ц. м. пополудні розбився під Морнабо італійський гідроплан „М. С. — 94“, що належав до летунської фабрики Мачч'у Варе. У катастрофі згинув 13 осіб з префектом Варе. Маріо Чіса та його родиною. Свідча комісія устїйнила, що гідроплан упав на землю пів години по старті і почав горіти. Хоч пожежна сторожа прибула на місце випадку негайно — не могла нікого врятувати. — 12 км. від Стокгольму діяло до катастрофи большевицького літака „Аеростат“. У катастрофі ранені два пасажирів і два члени залоги.

— Нова повінь в Японії. Внаслідок зливи дощів вода залила вже третє 16 останніх частину міста Кобе. Під водою опинилося 13000 домоів. Залізнична комунікація між Кобе і Шіо-монселі перервана.

— Деградація за продаж тайних документів. В Аргентині адеградували активного старшину майора Мек Гемфорда з генерального штабу, якого приділили були в листопаді 1936 р. до в'язниці през. Рузвельта підчас його візиту в Буенос Айрес. Воєнний трибунал засудив майора Мек Гемфорда на деградацію і до смертну казнь за злочин державної зради. Виявилося, що майор запропонував військовому аташе Паргаво купити тайних військових документів.

— Катастрофа в копальні. В копальні флансової глини в Сан Мартіно до Кампо вибухло джерело води і затопило за кілька хвилин копальню. Вода затопила трьох робітників, шістьом удалося втекти.

— Мило — урядово проаналізоване, при копанні в кожній пері, навіть до найдрібнішої. Мило виставляють до останку, а густою піною і м'яким запахом, то мило Віалі, антикаря в Перемінні.

ЛІКАР

Володимир Лазорко
ВЕРНУВСЯ

ордиує як досі у внутрішніх недугах

у Львові, вул. Мучна 10,
(бічна Личаківської)

Зі судової сал.

ЗА РОЗПІПЛЕННЯ ЛЕТЮЧОК ТРИ РОКИ
ВІЗНИЦІ.

В середу 17. ц. м. відбулася розправа перед окружним судом у Чорткові проти Іларіона Василева зі Слобідки Горішньої пов. Бучач, якого прокуратор притягнув до відповідальності за приналежність до ОУН. Трибунал засудив Василева на три роки в'язниці за провину в ст. 154 §. г. к.к. за розпілювання летючок ОУН. І. Василева боронив адв. д-р М. Росляк з Чорткова.

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

Грице Чорних: год. 9 рано м'язові змагання в клубі Україна II — Посольч. II.

Тамке: год. 11. передполудневі змагання в спортклубі Окружної Ліги Україна — Посольч. I Б.

Грице Лугу: год. 4.30 попол. товаришні змагання Степ — Луг.

ЯРОСЛАВ. Змагання за містечко Окружної Ліги Сім — ВКС.

ВИПНИКИ. Грице Земі: год. 3.30 попол. Три рішні стріла за вхід до В'їзних Зеря — Станіслав (ромишляни).

З нагоди

950-літніх роковин арешчення Русів

читайте повість

Юліяна Опіаського

„ІДОЛИ ПАДУТЬ“

що зображує незвичайно живо на полотні домову подію, виводить могутню постать Володаря Великого, змальовує бої та дипломатичні переговори великого князя.

Вкладом Видавничої Спілки „Діло“

2 томи. — Ціна 4 зол.

Дістанете у всіх книгарнях

ОГОЛОШЕННЯ

Найкраща українська виключно

ПАСІА

до ваути і підлоги

з ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

„БЛИСК“

ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА

Станіславів, ул. Жульєвського 2

Театри.

Великий Театр:
Неділя 21. 8. год. 4. попоз. „Люди на ярні“, год. 8. веч. „Шестий поверх“.
Понеділок 22. 8. год. 8. веч. „В. Шей-мюс жартів“.
Вівторок 23. 8. год. 8. „Люди на ярні“, Середя 24. 8. год. 8. „Шестий поверх“.

Театр Річностностей:
Над понеділок 11. 7. вечиний.

Український Театр Йосифа Стадника:

ГОРЮЧКА:
21. 8. Капка старого млина.
22. 8. Люди на ярні (премієра).
23. 8. Виступ Стефа Стадника.
БАЛІШІНІ:
24. 8. Пам'ятка бухгалтерів.
25. 8. Чорноморці.
26. 8. Нігуш.
27. 8. Люди на ярні.
28. 8. Ой не ходи Грицю.

Український Народний театр ім. М. Са-васького.

ГОРЮЧКА:
21. 8. Маруся Богуслава.
22. 8. Писня Бескату.
23. 8. Гетьман Полуботок.

БАЛІШІНІ:
24. 8. Вестальки.
25. 8. Чесна Сузання.
26. 8. Писня Бескату.
27. 8. Мавола.
28. 8. Гетьман Полуботок.

Незадовго театр лягатиме голосу року в сучасного життя в об'єктиві п. в „Білка з вулиці“.

КІНА.

АДРІА: „Дорога до слави“, „Шівні-кале“.

АПОЛОН: „Маски лорда Веллс“ на ос. Ст. Цвайга.

АТЛАНТИК: „Сильні люди“.

БАЛТИК: „Жінка на дві тижні“, „Ро-мантизм мліолю“.

ВАНДА: „В. З. б не причаїна“, „Б літ-камі“.

ГІАДІНА: „Жінка над пропастью“.

ЕВРОПА: „Шістьма овіталося“.

КАСІНО: „Вір мені“, „Малий джон-тале“.

КОПЕРНИК: „Тигр із Еммануру“, „Лі-диза гробниці“.

МАРУСІЯ: „Тигр із Еммануру“.

МЕТРО: „Герої моря“, „Від вітвірка до вітвірка“.

МІРА: „Нечинне“.

МУЗА: „Блакитна валюта“.

НАЛІС: „Тяжко зради“ на ос. Ст. Цвайга.

НАКС: „Нечинне“.

РАВ: „Галілео“.

РІАЛІТИ: „Моя донна мати“.

студій, 20.00 Програма на завтра, 20.00 Популярна орано-муз. акад., 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Політ, огляд, 20.50 Веч. ден-ник, 21.00 Американські митуні: Бес-ла Сарона, 22.00 У музикальній пенсі-оні: Пісення, саксофон, форт., сміх, тріо, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.35 Танк. музика з пл. (Варшава II).

Понеділок, 22. серпня 1938.

6.15 Пісня, 6.20 Музика з пл., 6.45 Ру-ханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Концерт орк., 8.00 Загальному тижневу, 12.03 По-луудова акад., 14.00 Легка музика з пл. і госп. вістки, 14.15 Кітти для всіх, му-зика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Виправа по скарби, 15.30 Тайни Львова, повість із 1848 р., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Концерт роар. орк., 16.45 Серед земляків у Брамаї, 17.00 Віжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Знаєш, то по-слушайте, легкий концерт, 17.55 Галіле! Поєрі! 18.00 22.50 Спорт, 18.10 Кларе-товий ресіталь, 18.30 Конкурсовна акад. П. Р., 19.00 „Кавалір Срібної Розі“ оп. Р. Штрауса, траком. з фестивалю у Зальцбургу; у перерві коло год. 20.00 Актуальна гутірка, коло год. 21.12 Веч. денник, Актуальна гутірка, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.35 Танк. музика з пл. (Варшава II).

Вівторок, 23. серпня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Раніший денник, 7.15 Орк., 8.00 Поранок при мікрофоні, пл., анекдоти, комунікати, 12.03 Полуднева акад., 14.00 Легка музика з пл.; у пе-рерві в год. 14.11 Скарб ККО, 15.00 Біржа, 15.05 Господ. та сусп. вістки, 15.10 Про-грама на завтра, 15.15 Географічна за-гада для старших дітей: „Які це міста — вгадайте й кінці!“ 15.35 Фін-госп. актуальні, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Орк. концерт, 16.45 Мандрівки по Поліссі, 17.00 Віжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Концерт із пл., 17.55 Галіле-поєрі! 18.00 Літальні амій, гутірка, 18.10 Камер. концерт, форт., скр., 18.45 Фрагмент із „Поліболі“ Ст. Жеромського, 19.00 Оп. арії В. Желазовської, сопран у соп. форт., 19.20 Актуальна гутірка, 19.30 На балі тому черв'ї століття, роар. концерт, сальон. орк.; у перерві: „Дві балетні гу-тірки“, 20.45 Веч. денник, 20.55 Молодь на окраїні, 21.10 Траком. з „Колетатоні“, Давидка музика, 21.50 Репортаж із дет. аматань у Львові, 21.50, 22.00 Спорт, 22.05 Вечір вальси із пл.; у перерві „Радіо-технічні новини“, 22.40 Полішка, не п ба-чать чужинні, 23.00 Ост. вістки.

Середа, 24. серпня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Раніший денник, 7.15 орк., 8.00 Перше світання при оркестрі, 12.03 Полуднева акад., 14.00 Інформаційна газета в українській мові, 14.10 Хори з плит: Людвиг, Леонтович, Кошиць, 14.25 Сучасна українська поезія у поль. перекладах, літер. нарис із рецитативні Леопа. Германа, 14.35 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова, для дітей, 15.45 госп. вістки, 16.00 Сальон. концерт, 16.40 Конкурсовна гутірка П. Р., 16.45 Загоспона шляхта пл. оправі, 17.00 Віжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Оперетковий фан-таст з пл., 17.55 Галіле-поєрі! 18.00 Торуш, місто цвітіння, 18.10 Концерт солістів, те-нор, скр., форт., 18.45 Фрагмент із По-ліболі-а Ст. Жеромського, 19.00 Відоль-челі, фортеттін, 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Спогади дитинства, роар. концерт, 20.45 Веч. денник, 21.00 Експорт домашньої птиці, гутірка Еог. Томашів-ського, 21.10 Польовіський концерт, 21.50 22.00 Спорт, 22.05 Новини з плит, 23.00 Ост. вістки.

ЗАКОРПОННЕ РАДІО.

Неділя, 21. серпня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Австрійські нар. медю-ді, 19.30 Хамська музика, 20.00 21.00 Росета музика, 22.30 Роар. музика, ВУ-ДАПЕНШТ 12.05 Концерт балетів, орк., 13.30 Вілськ орк., 19.20 Циг. музика, ВІДЕНЬ 11.00 12.00 Симф. концерт, 15.00 Для дітей, 15.30 Смич. акад. ф-дур Ніакина, 15.40 19.00 Нар. пісні, КО-ШІНЦІ 18.00 Слово-муз. акад., МІЛАН 17.15 18.00 Симф. концерт, 21.00 22.00 Ко-медія, МІНХЕН 20.30 21.00 „Ласотана“ оп. Пуччіні, ПРАГА 15.30 Легка музика, 17.15 Моравські нар. пісні, 18.30 19.20 Легка музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Орк. концерт, 19.00 Сінкма, РИНА 15.30 18.00 18.55 19.00 Сальон. музика та дитячі пісні, РИМ 17.15 18.00 Пісення у стилі

орк., 20.35 Роар. музика, 21.00 22.00 23.00 „Ріолето“ оп. Нордіа, СОФІЯ 18.00 Тет-ка й танк. музика, 19.00 Популярна му-зика, 20.00 Спів, медіосопра.

Понеділок, 22. серпня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Роар. музика, 17.00 Форт., 19.45 Веч. годин, 21.00 Танк. му-зика, ВІЛГОРОД 20.00 21.00 Опера з пл., 21.30 Нар. пісні, 22.15 Спів. ресіталь, ВУ-ДАПЕНШТ 12.05 Концерт балетів, орк., 13.30 Вілськ орк., 19.20 Циг. музика, ВІ-ДЕНЬ 12.00 16.00 Роар. концерт, 18.15 Пісні Волфа та Регера, 19.00 Веч. нар. акад., ДАЛІШІНДЗЕНДЕР 19.00 20.00 21.00 22.00 „Кавалір Срібної Розі“ оп. Р. Штрауса, КОШІНЦІ 18.00 Орк. музика, МІЛАН 17.15 Танк. музика, 19.30 Роар. музика, 21.00 22.00 Оперетка, МІНХЕН 19.00 Симфонія Брукнера, ПРАГА 16.15 Скрпка. концерт Чайковського, 20.35 Дри-бі Двожаківі твори, РАДІО ПАРІ 20.45 21.00 22.00 23.00 Фестиваль Равеля, РИМ 17.15 Форт., 19.30 20.30 Роар. музика, 21.00 Муз. акад., 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт, СОФІЯ 18.30 Популярна музи-ка, 19.15 Спів.

На виїзд на вакації

найдогідніше позичає книжки

у 5 мовах 5-10

„VITA“ пл. Марійська 8

Вівторок, 23. серпня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00 Музика, 17.00 Фант. гумореска, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 „Фальстаф“ оп. Верді, ВІЛГОРОД 18.20, 20.00, 21.45 Нар. пісні, ВУДАПЕНШТ 12.05 Концерт солістів, 13.30 Циг. музика, 17.30, 20.00, 21.00 Концерт орк., ВІДЕНЬ 10.30 Нар. музика, 18.30, 19.00 Роар. концерт, 20.10 Симф. концерт, 21.15 Концерт на форт., орк., а-моль Шопена, 22.30 Роар. концерт, КОШІНЦІ 18.00 Для Закарпаття МІЛАН 17.15 Скрпка, 19.30, 20.30 Роар. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Джонков“ оп. Поніеліа, ПРАГА 17.40 Сольо на арфі, 18.20 Орк. концерт, 19.25 Сальон. музика, 21.15 Явчаківі твори, РАДІО ПАРІ 18.15, 20.15, 21.00 Камер. музика, 19.00 Форт., 21.30, 22.00, 23.00 „Ви вілон фем“ комедія Пасери, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.30, 20.30 Роар. музика, 22.00 Вокконцерт, СО-ФІЯ 18.00 Вілськ. музика, 19.30 Скрпка, 20.00 Спів, баритон, 20.55 Рос. романси, 21.50 Легка музика.

Середа, 24. серпня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00 Музика, 19.00 Вебер і Фльотос, 19.45 Веч. годин, 20.10 Оперетковий медюді, ВІЛГОРОД 20.00 Спів, 20.30, 21.00 Гумор, 21.30 Нар. пісні, ВУДАПЕНШТ 17.00 Скрпка, 18.15 Дуети на кларнетах, 19.00 Орк., 21.15, 22.00 Циг. музика, 22.15 Спів, ВІДЕНЬ 16.00, 17.10 Твори І. Штрауса, 18.30 Нова музика на альтах та форт., 22.30, 23.00 Музика з Вілль орк., сол., КОШІНЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛАН 17.15 Танк. музика, 19.30, 20.30 Роар. музика, 21.00 Орк. кон-церт, 22.10 Хор, ОСЛІВ 20.00, 21.00, 22.15 „Філарові асілья“ оп. Моцарта, ПРАГА 17.40 Квартет п-дур Фібіа, 18.30 Танк. музика, 19.25, 20.00 На народно поту, по-пулярний концерт, 21.00 Чес. фр. конц., РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 18.30 Класиче-ська музика, 17.15 18. ст. 19.00 Пісні, 20.50, 21.00 Орк. концерт, 21.30, 22.00 Кабарет, РИМ 17.15 Скрпка, 19.30, 20.30 Роар. муз., 21.00, 22.00 Оперетка, СОФІЯ 19.00 Легка музика, 19.30, 20.00, 21.00 „Кармен“ оп. Бізета.

БІРЖА.

Львів, 20. серпня 1938

Гроші.

Купно-продажі: Пельги белг. 89.77, 89.30 Долари амер. нидландскі 5.30-50, 5.15-50 Долари канд. 4.99-50, 5.25-50, Фальорки 20.19-20.15, Франки фр. 13.34-14.44, Франки нидландскі 162.00-161.20 14.44, Франки швейцарскі 122.00-121.20 100.25-99.75, Корони н. 15.30-15.35 100-115.90-115.15 Кор. норв. 130.33-129.55 Корони шв. 133.93-132.33 Ліри італ. 23.65-22.95, Марки фінал. 11.48 11.25, Марки нім. 70.00-72.00, Тел-Лира 15.95-15.45 Марки нід. ербл. 99.90-96.00

Аналі.

Банк Польський 122.00 Цукор, 39.33, Вугіль 35.25, Пшениця 93.50, Молочні 16.00, Островські 69.00, Старавинні, 41.75 Габербуси 55.25.

Папери

4 і піл проп. енту, 67.03, 67.11 3 іл, 1 см 22.88, серія малот. 3 по. іл, 1 см 81.75 серія лент. 5. конвєре 68.30 прем доз. 42.65 4 консол. 67.30

ШИН „МАСЛОСО ОЗУ“

Львів, 20. серпня 1938.

1 кг. масла десерт. бляск бляск оп. 2.35 вод. 1 кг. масла бляск. нід. з олії 2.90 вод. молоко 14-15 сот. 1 кг. (копа) 3.70 вод. Тенденція на масло та яйця відрама-на на молоко зникла.

ОПОВІСТКА.

Повакаційні вступні іспити до І. і II. класи семінарії для виховниць дошкіль. СС. Василіанок у Львові, при вул. Потоцького 95, відбудуться в днях 1. і 2. вересня ц. р. Зголо-шення приймаємо до 31. серпня ц. р. — Управа. 1676 -2

Дирекція прив. коед. гімназії У. П. Т. „Рідна Школа“ ім. М. Шашкевича в Чорткові подіє відомо, що вступні іспити до всіх гімн. класів і ліцею відбудуться 1-го і 2-го вересня 1938 року. По-чаток іспитів 1. IX, а год. 8. рано. Ріш-ночасно повідомляємо, що гімназія ді-стала на ц. рік 1938-39 управління держ-авних шкіл. 1713

Жертви акадємії в Адміністрації „Шко-ла“ для Академічної Молоді вод. 2-й Мил. Галич Березівський, Коломи; на На-родно Лічницю вод. 15 Гр. Бобик, як депривітний гонорар маленасом д-ром Волод. Гринюком з Березан.

На „Рідну Школу“ акадємії Вл. III: Марія Лазар в Галичній 50 вод., подяк Роман Пелєх 24 вод. Замість підписи Воім, що опісля пам. зі слівом опо-тутти в лаякатих квітках горя з при-воду смерті 63. п. Антоній Дорудіако-вої складають 20 вод. на Р. III. Орелі в Богдан Пималики. — Вл. Жертвона-чч складає середню подяку Раді По-вітового Союзу Кружків Р. III. у Львові.

Замість китиці квітків на могилу Неза-бутого Дорогого Друга Федя Чорно-го — складає 10 вод. на добродієні цілі Ярослав Мазарушка.

КУПНО — ПРОДАЖ

ЛЕДІВНІ — посезонна продаж по дуже анжнжні цінах — РЕНТШЕР, Легіо-ні 37. 1643 1-1

ЕКСТРАКТИ — ГАРБІВНИКИ — ХЕМІ-КАЛІ — ФАРБИ — ТОВЩІ — олії — для промислу гарбарського футряного до-сталяє зі складу „ХЕМІЯ“, Львів, Ле-гіонів 23. 1654 2-5

ВУГОЛЬ, кокс, дрова продає КАЛІТЯК, Байки 14, тел. 288-24. 1682 4-2

УКРАЇНСЬКЕ бюро посередництва — ку-па „ТРАНСКАНІЯ“, Львів, ДЛУГОША ОДИН, ріг Миколай — поручає у вели-кім виборі, в ріжних цінах у місті як теж і на перемістках мамини, віллі, доми, парелі під корисними умовами. Ін-формації безплатні. Вакго подка і по-ручаш. Бюро працює цілий день, без перерви. 1622 1-10

СІДЛОВІ англійські мило, свіжий трапе-порт — НАЛІХЕНІЧ — сідлар, Львів, Шавюти 2. 1668 1-10

УЧЕНИНИ. Кашкети, сорочки, скарнит-ки й інша одягтерія. Будзінювський, Станіславів, Рагуш. 1715 1-11

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

ХТО служив у волинській австрійській штабовій компанії: Експер. Фд. Hildesht b. I. R. 10, у Новім Санчі на Замку від 1. X. 1917 до 31. X. 1918, Того про-сить негайно подати свою ласову адре-су dr. D. Ważewski, Nowogródzka 22, Wilno

МЕШКАННЯ

ПОНІЙ і музика з комфортом на І. пош до анжнжні від І. вересня. Косінерська 21, І. п. 1724 1-2

НА БЮРО або мажани просторий покій в середньому відступити Мін. Союзу Кредитовий, Ругьа 3, І. 1723 1-2

МАТРИМОНІАЛЬНІ

МУЖЧИНУ характерного, старшого (важко освіта), пільк подружжя. Листи до „Нім“ під „Ніра“. 1672 1-1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Всевалковий Дім кс. мануфактура і галантерей, шукає асистентів кріпіння до прозаї по селах. Лодж. кріпіння 338.

ІНТЕЛІГЕНТНИХ асистентів до продажу шпиртових лямп шукаємо. Висока проба. "Meteor", Warszawa, Sopotowa 6. 1837 3-4

СВЯЩЕННИК, удомець, шукає господарів до управління діями, або старшої пани, до нахвалювання двох маленьких дітей, помічник в домашньому господарстві. Зголошення до Адмін. "Діла" під "для учителя Віри". 1718 1-2

УЧИТЕЛЬНА на Заході шукає педагогічно інтелектуальної пани, або старшої пани, до нахвалювання двох маленьких дітей, помічник в домашньому господарстві. Зголошення до Адмін. "Діла" під "для учителя Віри". 1718 1-2

СТУДЕНТ (-ТНА), асистент молодого людини з добрим знанням французької мови, наведе у передшкільних годинах пошлілий заробіток. Зголошення в Адміністрації "Діла" особисто. 1-1

ШУКАЮ двох майстрів до паркових робіт. Адреса: Уряд Парохіальний, Свисте Парох. 1-2

КНИГОВОДА спосібного, рутинного приймає на добрих умовах поважне торговельне підприємство. Оферти в референтів під "Віжню" до Бюра "ФА-МА", Львів, Гродницьких 1, П. 24/59 1-1

ДАМО стати добру посаду за пошліку 2500 золотих.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ТЕХНІК, дорожний, студії, догляд, залізничний. Практика в Росії і Польщі. Власний помірний інструмент. Рівне, Віжню 1. Томкович. 1873 2-2

НАУКА

ВПСИ на кони річний курс крою і шиття та домашнього господарства, під управління найкращих фахових сил. З провадним — з цілим утриманням. Також приймаю на примісний крій і шиття. ПІСАРСЬКА, Отаміна вісім, бічна Хорунжия. 1669 1-1

МУЗИЧНА ШКОЛА

ім. ФР. ШОПЕНА

у Львові, вул. Сикстуська 43Б.

тел. 238-37.

оголошує

В ПИСИ

на шк. рік 1938/39

Для тих, що докладають —

залишнічі полешкі.

СТАНЦІЇ

ШУКАЮ приміщення для 12-літнього сина, близько школи Шашкевича або Гриваченка, при інтелектуальній родині, де був би теж хлопчик з VI класу всеукраїнської школи. Зголошення до 20. серпня слати до Адміністрації під "Учитель". 1649 1-3

ПРИЙМУ панночків на станцію, недалеко купецької гімназії. Ткаченко, Нисинського 12. 1671 2-2

ПАНСІОНИ

ДЕШЕВО — серпень, вересень. Ліса. 1-у вулиці над Прутом. Діло-Міхалюч. Гуманюкова. 1674 2-2

ІЖНІ

ЖАРІВКИ до 25 батів 70 сот. ГОЛОСНИЙ детекторний 350, ЛІМПА двоопозумівка 6-а, мікстери, батерії "Діамонд" — найдешевше ЦЕНТРАЛІЯ ЖАРІВКИ, Львів, Ринок 21. 1529 1-1

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще "ПРЕЦІЗІЯ", тепер Шайноха 1. 1937 6-10

КОЛИ ПРИДЕШ — ПЕРЕКОНАЄШСЯ І СТАНЕШ ПОСТІЙНИМ ГОСТЕМ!!

Бо ніде не аш таких знаменитих страй і таких вибагливих перекосок, гарячих і холодних — при дуже низьких цінах — як тільки в

„Pomorzanka“

Львів, ул. Академічна 24.

До цього приграв Тебі від дня 2. серпня ц. р. ЗНАМЕНІТА САЛОНОВА ОРХЕСТРА „БАЙКА“.

Знаменитий мистець-співач найбільших італійських, німецьких і французьких сцен ВОЛОДИМИР КАЧМАР буде вести в цій році шільний курс оперовий і сольового співу у Льв. МУЗ. КОНСЕРВАТОРІЇ ім. К. ШИМАНОВСЬКОГО. Вписи приймає і дає інформації: Секретаріат Консерваторії при вул. Коперника 9. (Гмах ніна „Коперник“).

ПАРАСОЛІ ГОРОДІ, ЖІНОЧІ МУЖЕСЬКІ ДАРОМ

з найкращих гатунків і найновіших зорів поручає першорядна виробни парасолів „СІКО“ давня відома фірма СІХЕР і КОРРЕС, ЛЬВІВ. ЛЕГІОНІВ 29, в пасажі на право, зараз біля „ОРБІСУ“. Наприви і покриття виконуємо на місці майже даром. Увага на адресу і число дому.

ТЕЛ. 272-46 Шоферські курси

самоходів і мотоциклів для аматорів і фахівців ІНЖИНІРСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ приймають зголошення на курси щодня при вул. ТОМІЦЬКОГО 14 (давня Коперника 54)

для тих, що прийдуть опіка. Наука їзди на новітніх самоходах. Ціни знижені.

ПЕРЕРІВКА коадр 3 зол. РОМАНОВА, Гродницьких ч. 4 (біля Ринку). 1680 3-8

ГОДИННИКИ отинні, кишелеві, на руку направляє предпийно і надешевше фірма: „ЧАСОМІР“, Львів, Личаківська 10. 1629 6-1

ТРИВКУ оздуляцію гарно і старанно, загартити течивом виконує Штір, Брама Андріолія (Ринок 20). 1588 8-10

ГОДИННИКИ і біжутерію найпремніше направлять українська фірма П. Карпінця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 68-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, червоні, жовті, проти усунення матиці та гарантією виконує відома УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 80-100

ВИРІВ ДЗЕРКАЛ, шиб, рами, оправа обриває найдешевше — шклярство В. СТЕПІМАХ, Коперника 22, тел. 246-79. 1572 5-8

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. шкір., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Прага, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від Каварні) тел. 251-68. 2143

Косметичний Інститут і Лябораторія Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії чери, зроговання, пігменту, волосся, близни, дьоби по вісн і плями. Масажі триває усування зморщок, жовтків і відморожень власною методою. Триває усування оволошення ніг катафорезом. Сталі раниці підшкірним запусканням краски (гатування). Урядово затверджені курси закордонної програми. 1668 1-10

ОГОЛОШЕННЯ.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і будз воно Вам зовсім в доповідати, якщо даєте оголошення до „Діла“.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННАКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб. ризі оголошенні зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинах зол. 0.03
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова: матримоніальні і приват. кореспонденції по зол. 0.15
зупин, продаж, винайм і т. п. зол. 0.10
шукаючи прити зол. 0.05
злоча товотим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1
Остання сторінка 1/2
Остання сторінка 1/4
Остання сторінка 1/8

За безлістю чіпівілаа Олександр Костин

Видає Видавнича Спілка „Діло“

З арукарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок

Змачні сніданки, обіди і вечері, добрі напитки та перекоски тільки в РЕСТОРАНІ

М. Кузишина

Перемиськ, пл. На Брамі.

„ВОДОТЯГ“

Бюра технічне і підприємство для установки водотягових, санітарних технічних і огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-16. Станіславів, 3-го Мая 12.

НОВООТВОРЕНА КРАМНИЦЯ

Львів і Колтун

Львів, вул. Жовнівська 1.

поручає по фабричних цінах шпатель — шпирини — ливни — пужалня — батогі і всілякі товизні виробі.

МЕБЛІ

Ідеальні, спальні, білині, салони, килими, тапчани, матраци і декоративні поручі. Віденська виробни столлярсько-тапчарська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 251-948

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське кон. підприємство перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-41

виконує всілякі перевози до всіх і всіх місцевостей з краю — дешево, швидко і солідно. Спеціальні авті для перевозу меблів, з відповідною замістовною обслугою — дають парити 800 найкращої доставки.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН і т. п. зникне при вживанні спеціального певного і нешкідливого патент

пудру „CSAVE“ 50 сот. Пробний пакет. Парфумерія

С. ФЕДЕРА

Львів, вул. Сикстуська 7.

Філія КОПЕРНИКА 15 а.

ФІЛІЯ: вул. ГАЛИЦЬКА ч. 16.

МІЛО	Антиквара	вигладжує черу
ВІЗЛЯ	склонну до прищів	і угрів.
МІЛО	Антиквара	відмолджує
ВІЗЛЯ	і винищує	на шкір.
МІЛО	Антиквара	надає
ВІЗЛЯ	молодечо-свіжий	вигляд.
МІЛО	Антиквара	усуває
ВІЗЛЯ	зморщ.	
МІЛО	Антиквара	стигає пори
ВІЗЛЯ	і хоронить перед	поставанням угрів
МІЛО	Антиквара	хоронить перед
ВІЗЛЯ	поставанням	зморщ.

ВАШЕ ОЧКО

ГАЛИЦЬКА 1. РІГ РИНОК

Найдешевші меблі

з української кооперативі

Львів, Корняків 1. Тел. 272-41

КІР

Львів, Уейського 8

Тел. 283-38

Станіславів, 3-го Мая 4. Тел. 12

П Л Я Н И

НОШТОРИСИ

Б У Д О В И